

20. 12. 2010
1. številka

Pr(a)va beseda

OŠ Franceta Bevka Ljubljana

PR(A)VA BESEDA

POD ŠOLSKIM DROBNOGLEDOM

SVET ŽIVALI

KLICAJ

IZPOD PERESA ...

INTERVJU

POTUJEMO

RITEM & FILM

MED PLATNICAMI

MED ODMOROM

Osnovna šola
Franceta Bevka
Ulica Pohorskega
bataljona1
Ljubljana

Tel. št.:
(01) 568 7010

Faks:
(01) 568 2323

E-pošta:
O-fb.lj@guest.arnes.si

Uvodnik

Konec je obdobja, ko pogledamo v zrak in vidimo ptičke, ki se veselo podijo in žvrgolijo okoli krošenj dreves. Zdaj po nebu švigajo le še snežene kepe. Otroci se podijo po snegu, snežene može pa srečujemo skoraj na vsakem koraku. Jesenske pisane barve so se umaknile snežni belini. Diši po snegu, diši po piškotih in diši po praznikih. Tako kot je pester ta letni čas, je pestra tudi naša prva številka. V njej boste našli vse, kar vas zanima. Ker je praznični čas, smo

za vas povečali rubriko Med odmorom, v kateri najdete od križank do raznih ugank. Seveda pa smo pazili, da vas še vedno informiramo o pomembnih dogodkih v šoli in v mestu, marsikaterih poučnih temah in vam nekoliko odpremo okno v svet. Vzemite si čas, se udobno namestite v svoj naslanjač, skuhajte si dišeči čaj in v roke vzemite našo revijo ter uživajte.

Ana Toličič, urednica

Najdete nas lahko na spletu!
<http://www.francebevk.net>

Izbirni predmet šolsko novinarstvo

Mentorica:

Barbara Kampjut, prof. slov.

Uredniški odbor:

Glavna urednica:
Ana Toličič, 7.a

Pomočnica:
Katarina Verbič, 7.a

Novinarji:

Liza Močnik, 7.a
Anja Čas, 8.a
Alenka Pavšek, 8.a
Kaja Ribnikar, 8.b
Asja Emeršič, 8.b
Klara Tomšič, 8.b

Zunanji sodelavki:

Katja Sluga, 8.a
Nika Pogorelc, 9.a

Vsebina

Pod šolskim drobnogledom	3	Med platnicami	25
Klicaj	15	- Kodeks - V vranjem očesu - Na ranču veranda	
- Celiakija - Tropski deževni gozd			
Intervju	19	Svet živali	27
Gremo mi po svoje – Matevž Štular		- Ovca - Konj	
Ritem & film	23	Samo za punce	28
- Marmaduke - Karate Kid 21 – Razpad Las Vegasa - Siddharta		Izpod peresa ...	29
		Potujemo	32
		Balkan je carski!	
		Med odmorom	36

ŠPORT

Mali atletski pokal

Kot vsako leto se je tudi letos odvil mali atletski pokal. 22. septembra smo se odpravili na tekmovanje in tam kar najbolje blesteli.

Najboljša med starejšimi učenkami je bila **Nina Porčič**, ki je dosegla tretje mesto v teku na 60 metrov. Med mlajšimi učenkami pa so bile med najboljšimi tremi **Daša Klander**, ki je osvojila bronasto medaljo v teku na 600 metrov, **Lea Janežič**, ki si je prislužila drugo mesto v skoku v višino, ter **Lara Bricelj**, ki je bila tretja v skoku v daljino.

Med fanti je bil najboljši **Luka Gantar**, ki je osvojil drugo mesto v teku na 1000 metrov. Odlični pa so bili tudi Jure Sotošek, ki je v skoku v daljino osvojil četrto mesto, Nejc Klemenčič, ki je v teku na 300 metrov dosegel šesto mesto, Tadej Blatnik pa je v skoku v širino ravno tako osvojil šesto mesto. Dobro se je odrezal tudi Žiga Štular v metu vortexa, kjer je dosegel osmo mesto.

Vsem tekmovalcem in tekmovalkam izrekamo čestitke.

Ljubljanski maraton

Letos je 24. 10. potekal že 15. ljubljanski maraton in kot vedno se ga je udeležila tudi naša šola. Imeli smo veliko srečo, da je bilo vreme zelo lepo in nam ni bilo treba skrbeti, da bi nas med tekom ujel dež. Tek ni bil predolg in najbolj smo se razveselili pogostitve, medalj in majic, ki smo jih dobili na koncu. Domov smo odšli ponosni, saj smo se udeležili tradicionalnega teka skozi naše mesto. Učiteljica športne vzgoje Marica Žakelj pa o teku pravi tako:

»Na to tekaško prireditev prihajajo tekači iz vse Slovenije, prebivalci Ljubljane in okolice pa imamo odlično možnost za nastop, ker se tekmovanje odvija pred našim pragom. Učenke in učenci OŠ Franceta Bevka se tekmovanja kar pridno udeležujejo. Vso jesen potekajo "tihe" priprave. Tečemo za splošno dobro vzdržljivost, potem se pripravljamo na jesenski kros in hkrati še za nastop na promocijskem oziroma šolskem teku v okviru prireditve Ljubljanski maraton.

Letos se je prijavilo več kot štirideset tekačev in tekačic iz vseh razredov OŠ Franceta Bevka. S prijavami in tekom starejših ni bilo problemov, ker jih je spremljala športna pedagoginja, s prijavami najmlajših pa je bilo težav več, ker le-ti še ne poznajo načina prijave. Učiteljice smo se potrudile in naredile dobro reklamo za tek in nato vsem učencem, ki so izrazili željo, da bi tekli, oddale posebne prijavnice obrazce z vrisanim štartnim mestom in drugimi navodili, a še vedno ni teklo vse tako, kot bi si odgovorni želeli. Upam, da bo drugo leto bolje.

Na koncu se je teka na ljubljanskem maratonu udeležilo manj tekačev oziroma tekačic, kot se jih je prijavilo, nekaj

jih je zbolelo, nekateri pa so že odšli na jesenske počitnice. Vsi, ki so tekli, pa so srečno prišli na cilj, bili so utrujeni, a zelo navdušeni.«

Učenke in učenec prvih in drugih razredov

In še drugi del vesele družine drugošolcev

In naše vrle tekačice iz šestih razredov

ŠPORT

Osmarji na Grmadi

V soboto, 13. 11. 2010, je na naši šoli potekal pouk. Imeli smo delovno soboto, nadomeščali smo 7. februar. Vsi učenci so imeli običajen pouk, 8. razred pa se je odpravil na športni dan.

V soboto smo se petnajst čez osmo še vsi zaspani v zelo majhnem številu – manjkalo je skoraj pol učencev – zbrali pred šolo in se z avtobusom odpeljali v Polhov Gradec. Pot je na začetku vodila skozi mesto – šli smo mimo stare propadajoče graščine in poštarskega muzeja. Kmalu pa se je pot začela dvigovati v hrib. Tisti z manj kondicije so zaostali, a kaj kmalu se je teren zravnil in normalno smo nadaljevali pot. Vodila nas je vodnica Mateja, nekdanja učenka naše šole, spremljala pa sta nas tudi športna učiteljca Marica Žakelj in Bogdan Kotnik. Hodili smo skoraj dve uri. Najbolj je bil zanimiv zadnji del, ko smo zapustili gozd in prišli na skalnat teren. Takrat je večina učencev opazila, da so neprimerno obuti, saj je drselo. Na vrhu smo si počitko odpočili. Ob počitku nas je zazeblilo, saj je bilo hladno in megleno. Po približno pol ure je vodnica naznanila odhod in vrnili smo se v dolino. Učitelji so imeli nekaj težav z disciplino, a smo na srečo čez dobro uro vsi srečno, živi in zdravi, prispeli nazaj do avtobusa in se utrujeni od gorske pustolovščine odpeljali domov.

Katja Sluga

Generacija, poimenovana 00, nas je popeljala v svet zabave brez alkohola. Nekaj ljudi, ki se jim je zaradi alkohola na cesti obrnilo življenje, nam je svetovalo in povedalo svojo tragično zgodbo. Generacija 00 je vse skupaj popestrila z rajanjem.

Pripravili so nam zanimive točke in skupaj smo zaplesali ter zapeli:

*Z glavo na zabavo, sm pustu alkohol,
z glavo na zabavo in bolj mi gre u šol.
Z glavo na zabavo, da orenk se ti zrola,
na zabavi z glavo ne rabš alkohola.*

Slikali smo se za naj face, kjer je le malo zmanjkalo, da bi zmagal učenec naše šole. Prireditelji pa so poskrbeli, da tudi učiteljem ni bilo dolgočasno. Za njih so pripravili prav posebno preizkušnjo. Na Stopku, ki je bil simulator avtomobila, so preverili njihov reakcijski čas ustavljanja, če se na cesti pojavi ovira. Tudi naša učiteljica gospa Ježek je sodelovala in bila zelo uspešna; samo štiri stotine ji je zmanjkalo do zmage.

Osmošolci in devetošolci smo se 10. novembra v Koloseju res zelo zabavali. Športni dan smo nadaljevali v Atlantisu, kjer smo se prav vsi »znoreli« še ob igranju odbojke, vaterpola in spuščanju po toboganih.

Anja Čas

ŠPORT**PLANINSKI POHOD V UDIN BORŠT – oktober 2010**

Učenci OŠ Franceta Bevka so pod vodstvom mentorice Marice in planinske vodnice Mateje odšli na prvi planinski pohod v šolskem letu 2010/2011. Šli smo v Udin boršt, ki je ena najstarejših ledeniških teras v Ljubljanski kotlini. To je velik, razločno omejen gozdni kompleks, ki ima status krajinskega parka.

Udin boršt izhaja iz imena Vojvodin boršt. Obstajata pa dve različici, za katerega vojvodo naj bi šlo: za vojvodov grad, ki so ga v Spodnjih Dupljah zgradili dupljanski vitezi in stoji še danes lepo obnovljen ali za avstrijskega nadvojvodo Karla, ki je hodil po teh krajih v 16. stoletju. Bolj verjetna se zdi prva možnost, ker v starem katastru velja za to območje ime Vojvodin boršt.

Na letošnji prvi pohod je prišlo "rekordno" število učencev. Skupaj nas je bilo 38, pa še dva sta zaradi bolezni morala ostati doma. Ves dan je bilo vreme kar prijetno za sprehod. Vsi učenci so zelo dobro hodili, vmes pa nabirali še gobe in kostanj. Pohod je poleg planinskih vodnic vodil biolog Gašper, ki je tudi lovec in ljubiteljski gobar. Pokazal nam je razlike med užitnimi in strupenimi gobami. Opozoril nas je, da nabiramo le gobe, ki jih dobro poznamo in jih jemo le v manjših količinah.

Med "starimi" planinci je bilo tokrat kar 11 novih. Te smo najprej dobro izprašali, da smo preverili njihovo planinsko znanje, potem pa jih še pošteno "krstili".

Dobre volje smo se vrnili domov!

PLANINSKI POHOD NA KOKOŠ PRI LIPICI - december 2010

Učenci - planinci, mentorica in nekateri starši otrok OŠ Franceta Bevka iz Ljubljane smo sredi prave zime šli na pohod na hrib z imenom Kokoš. Ime je prav smešno, a ta hrib lahko najdete na zemljevidu blizu Lipice na Primorskem.

Ves teden je snežilo, enkrat več, drugič manj in mislili smo, da se sploh ne bomo odpravili na pot. Planinci pa smo žilavi ljudje in nismo izgubili poguma.

V soboto, 3. decembra je v Ljubljani rahlo snežilo, a se nas je pred šolo vseeno zbralo več kot dvajset. Odpeljali smo se proti Primorski in kmalu ugotovili, da ne sneži več. Po prihodu v naselje Lokev pri Lipici smo videli, da tam ni toliko sega kot v Ljubljani in nam ga ne bo treba gaziti do pasu. Med potjo so se celo razmaknili oblaki in zagledali smo sonce, ki si je utiralo pot do nas. Naenkrat so se zaiskrile bele snežne poljane in bilo je prav pravljico.

Tudi tokrat smo "krstili" novo planinko, ki se je odlično hodila, čeprav je učenka prvega razreda. Lari čestitamo in upamo, da bo še prišla in morda še koga od sošolcev prepričala, da pride zraven. Sicer pa izrekam čestitke tudi vsem ostalim pohodnikom, ki ste se dobro znašli v čisto zimskih razmerah.

Marica Žakelj

EKSKURZIJE, ČŠOD

ŠOLA V NARAVI**(Piran)**

Kot vsaki peti razred smo se tudi mi odpravili v Piran. Peljali smo se zelo dolgo in si ogledovali zanimivosti mesta. Ko smo prispeli, smo zagledali lepo hišo, ki je imela lep pogled na morje. Učitelji in učiteljice so nas že razporejali po sobah. Najprej so mene in moje prijateljice namestili v sobo s pogledom na zanemarjen vrt. Potem ko smo se že odpravljale po partljago, so nam učitelji povedali, da se moramo preseliti v sobo, kjer so bile že tri učenke iz sosednjega razreda.

Naslednji dan je bilo vreme zelo grdo, zato smo se odpravili na bazen. Me pa smo bile zelo utrujene, ker je celo noč zvonil zvon v zvoniku cerkve svetega Jurija. Na bazenu smo se zelo zabavale. Ko smo prispele nazaj v hišo, pa smo ugotovile, da je soba videti, kot da bi bomba vanjo padla. Nismo vedele, kaj se je zgodilo, sobo smo pospravile in upale, da se to ne bo več ponovilo, saj so učitelji povedali, da bodo ocenjevali urejenost sob. Stanovalke naše sobe smo se poimenovala Piranske agentke.

Naslednje jutro, ko smo se zbudile, smo se hitro oblekle in se odpravile na zajtrk. Ko smo pojedle, smo videle, da punc iz druge sobe še ni, zato smo takoj posumile, da so nam one razmetale sobo. Ko smo bili vsi pripravljeni za odhod na plažo, smo odšli. Pri večerji smo previdno opazovale sosednja dekleta. Takrat so nam povedali, da bo takoj naslednjega dne ocenjevanje sob. Takoj zjutraj smo že začele pospravljati sobo in si dobro ogledale, kje je kakšna stvar, da ne bi kdo kaj ukradel. Ko smo prišli nazaj s plaže, smo pojedli kosilo, si odpočili in poslušali glasbo. To se je ponavljalo cel teden. Vsak dan smo si ogledali nekaj novega. Odšli smo pogledat akvarij, z ladjico smo se peljali do solin itd.

Zadnji dan smo ugotovile, da sploh niso bile punce krive za razmetano sobo, ampak fantje, ki so nam vsak dan metali na streho grozdje in razno hrano, tako da smo na koncu imele hranilnico. Ko smo se odpravljali domov, smo bili malo srečni, malo pa žalostni. Res smo si želeli ostati v Piranu, ker je bilo tam zelo lepo in smo se radi kopali v morju. To šolo v naravi si bomo zapomnili do konca življenja.

Lara Vrtovec

ARBORETUM

Na deževni ponedeljek, 18. oktobra, smo se učenci sedmih razredov odpravili v Arboretum Volčji potok. Ko smo prišli, so nas ločili v dve skupini, v a in b razred. Vsaka skupina je dobila svojega mentorja in odpravili smo se v različni smeri.

V učilnici so nam povedali, da imamo v Sloveniji 250 različnih vrst dreves, v Arboretumu pa kar 4.000. Dobili smo delovne liste, ki smo jih začeli reševati. Na njih so bile naloge, ki pa so zahtevale, da rastlino vidimo v živo, zato smo se odpravili na sprehod po Arboretumu. Ogledali smo si vrtnice, francoski in angleški vrt ter še mnogo drugih rastlin, domačih in tujih. Nekatera tuja drevesa, nam je povedala mentorica, zamrznejo, ker niso privajena na naše podnebje, nekatera pa obstanejo, a ne zrastejo toliko, kot bi v domačem okolju. Ogledali smo si tudi ribnik ter veliko rib oziroma rac, labodov. Hodili smo po štorih, ki so zataknjeni v vodo ter se pri tem smejali in porivali, a na srečo ni nihče padel v vodo. Ko smo bili že pri koncu z ogledom, smo si lahko izbrali, katera rastlina nam je bila najbolj všeč. Vrnili smo se do učilnice in tam na hitro pomalicali ter se nato vrnili v šolo.

Katarina Verbič

Ekskurzija 6. razreda

Iz šole smo odšli 16. septembra, v četrtek. Najprej smo si ogledali Divje jezero. Njegova zanimivost je, da ima pod vodo sifon. Ob njem smo tudi malicali. Potem smo odšli v Idrijo. Tam smo si ogledali idrijski muzej, v njem pa smo videli idrijske čipke in spoznali zgodovino Idrije. Nato smo se z avtobusom odpeljali v Zakojco, kjer je Bevkova domačija. Videli smo notranjost hiše, bilo je res zanimivo. Ekskurzija nas je peljala naprej do bolnice Franje. Ogledali smo si vseh 12 koč. Bili smo navdušeni. Nismo vedeli, da so že takrat poznali take pripomočke za zdravljenje. Eden izmed njih je rentgen. Z ogledom bolnice se je ekskurzija končala. Nato smo se samo še z avtobusom odpeljali domov. Ekskurzija večini razreda ni bila všeč, nekaterim pa se je vseeno zdela zanimiva in poučna.

Špela, Lana, Ema 6.a

EKSKURZIJE, ČŠOD

Ekskurzija 7. razreda

V četrtek, 16. septembra, smo se učenci sedmega razreda odpravili na ekskurzijo na Koroško. Že na avtobusu smo bili vsi zelo vznemirjeni in polni pričakovanja, kaj bomo videli. Najprej smo obiskali cerkvico svetega Jurija, ki je zelo posebna, saj so pod njo našli slovanske grobove, ki smo jih lahko tudi sami videli, saj so cerkvena narejena iz stekla. Nato smo se odpeljali do še ene cerkve, in sicer cerkve svetega Martina, poleg katere je stala kostnica. Ogledali smo si tudi črno kuhinjo samostana, ki je znana po tem, da je to črna kuhinja z najvišjim stropom. Za konec pa smo si odšli ogledat še domačijo našega znanega pisatelja Prežihovega Voranca. Lahko vam povem, da so nas na koncu že vse bolele roke od beleženja zapiskov, a vseeno je bil to zelo zabaven dan, sploh zaradi prostega časa, saj nam takrat ni primanjkovalo niti hrane, niti slastnih bonbonov, niti smeha in fotoparatov, ki so neprestano slikali pokrajino in trenutke, v katerih smo vsi uživali.

Ekskurzija 8. razreda

Tudi za osmošolce je bil 16. september dan ekskurzije, naš cilj pa je bilo Posočje. Zjutraj smo se odpeljali iz Ljubljane na sever do naše prve točke - Vršiča. Morali bi si ogledati pošgarsko koč, a zaradi megle to ni bilo možno. Odšli smo naprej do izvira reke Soče, nato pa še v trdnjavo Kluže. Pot nas je potem vodila do Kobarida, kjer smo obiskali muzej. Zadnja »postaja« te ekskurzije pa je bila Gregorčičeva domačija v Vrsnem pri Kobaridu.

Ko sem prvič uzrla Sočo, so mi v glavo takoj šinile Gregorčičeve besede: »Rad gledam ti v valove bodre, valove te zeleno-modre.« Roko na srce, s pesnikom sem se morala popolnoma strinjati. Osupnila me je prelepa barva reke, ki se je kar precej razlikovala od ostalih slovenskih tekočih voda. Večina drugih je zelo umazanih, barva pa se pomika vse od temno zelene, umazano modre, do celo rjave. S Sočo pa je precej drugače, saj je bilo že na prvi pogled videti, da je še zelo neokrnjena.

Ob vsej te naravni lepoti pravzaprav nihče ni pomislil na vse grozote, ki so se zgodile tu med vojno. Na to, da je ob Soči potekala bitka, v kateri je brat ubijal brata, in v

kateri je mnogo nedolžnih ljudi izgubilo svoje življenje. Reka je od takrat že sprala vse sledi o kruti vojni in nihče brez predhodnega znanja ne bi mogel reči, da je bila ta prelepa reka prizorišče takšne hude bitke.

Medtem ko sem se povzpensala na razgledno točko pri izviru, sem lahko slišala glasno bučanje reke, čisto na vrhu pa sem občudovala čistost reke in dejstvo, da močan curek vode, izvir, prihaja naravnost iz skal. Ker smo prišli ravno v deževnem obdobju, je bil prizor še toliko lepši. Ko sem stala na tisti razgledni točki, čisto na robu in se razgledovala naokoli, sem se pravzaprav zavedla, kako mogočna je narava ter kako je človek nemočen in majhen proti vsemu temu.

Tudi ko smo se že začeli voziti nazaj proti Ljubljani, sem skozi okno opazovala Sočo, seveda dokler jo je bilo še moč videti. Zpomnila si jo bom kot reko, ki se mi je do sedaj zdela najlepša. »Krasna si, bistra hči planin,« so besede, ki jo zares pravilno opišejo.

Asja Emeršič

EKSKURZIJE, ČŠOD

Ekskurzija 9. razreda

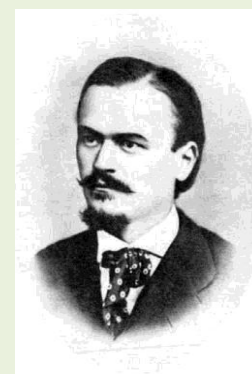
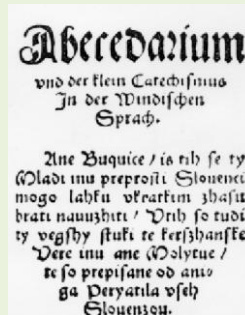
Razgibana pokrajina, vrtače in ponikalnice ter ostali kraški pojavi, polja in sadovnjaki na prostranih dinarskih planotah. Neskončni vinogradi in zaraščeni, divji gozdovi, ki se razprostirajo naokoli, kamor lahko seže oko. Vse to je naša Dolenjska, jugovzhodna pokrajina Kranjske, ki jo je prvi ubesedil in opisal baron Janez Vajkard Valvasor v Slavi vojvodine Kranjske že pred več kot 300 leti.

Potovanje smo pričeli v megleni Ljubljani na Ljubljanskem polju in nadaljevali preko Ljubljanskega barja. Ko se je pokrajina okoli nas bliskovito zamenjala in se pri Škofljici začela dvigovati, smo vedeli, da smo zapeljali na slikovito Dolenjsko in našemu prvemu cilju naproti. Turjaški grad se je z vrha hriba dvigoval v višave, v bok z njim pa je rasel Prešernov košati hrast, pod katerim se je ženila prevzetna Rozamunda. Kmalu nam je postalo jasno, da je grad pomemben del slovenske zgodovine. Povezan je s protestantizmom na Slovenskem, saj so grofje podpirali Primoža Trubarja ter mu celo dovolili oditi v šolo, kasneje pa se je pri njih skrival še Jurij Dalmatin. Poleg tega so se Turjačani s srcem in dušo borili proti Turkom, v 20. stoletju pa je bil grad udeležen še v 2. svetovni vojni. Krvava zgodovina gradu daje prostoru temen pridih, ki ga še bolj razplamti nepovratna turška ječa, kjer je pramen svetlobe vreden in želen kakor grmada diamantov. In ko si tako predstavljaš temno graščino v mrzli zimski noči, se dotakneš hladnih in debelih kamnitih zidov, si ne moreš pomagati, da te ne bi stisnilo pri srcu.

Oblaki so se nekoliko razkadili, pot pa nas je po vijugasti cesti vodila naprej proti Rašici, rojstni vasi Primoža Trubarja. Najpomembnejši reformator v Sloveniji, po čigar zaslugi danes beremo in govorimo slovenski jezik, se je s svojimi prepričanji, borbenostjo, pogumom in ljubeznijo do našega naroda zavedno zapisal v zgodovino. Rojstna hiša in mlin sta stala uokvirjena med rečico in svežim zelenim travnikom. Domačija se nam je takoj zdela nenavadna in drugačna. Namesto običajnega prikaza življenja, starih predmetov in orodij, s katerimi so delali, pohištva in razporeditve sob, je bila hiša popolnoma izpraznjena. V temi so na osvetljenih stenah viseli odlomki iz Trubarjevih knjig, zapisi iz njegovega življenja in pomembnost reformacije za Slovence. Ideja se mi je zdela dobra in zanimiva, če ne drugega pa lepa osvežitev kako prestaviti in približati življenje pomembnih slovenskih pesnikov in pisateljev, ki so za naš narod naredili veliko.

Po Dobropolju, ki je za razliko od drugih kraških polj suho in ne poplavlja, smo pot nadaljevali proti Muljavi in rojstni hiši pisatelja Josipa Jurčiča. Razgiban muzej na prostem sestavljajo tipična dolenjska hiša in ob njej gospodarsko poslopje, Krjavljeva kočica in čebelnjak z lepimi in vabljivimi panjskimi končnicami. Sama hiša se mi ni zdela nič posebnega, je precej podobna hišam Prežihovega Voranca in Franceta Bevka. Črna kuhinja, kajža in osrednji prostor, v njej pa lončena peč in bogkov kot. Krjavljeva kočica, ki prikazuje bedo najrevnejšega sloja prebivalstva in ima le en malce razdeljen prostor s skromno pečjo in majhno posteljo, pa se mi je zdela zanimiva dopolnitev. Primerjava z Jurčičevo domačijo je skorajda neprimerna in nespodobna. A dejstvo je, da se bo ta hiba človeštva držala za vekomaj in se je najverjetneje ne bo dalo popraviti niti v daljni prihodnosti. Konec koncev ljudje tudi danes stradajo in umirajo zaradi pomanjkanja, medtem ko si drugi kupujejo razkošne vile ob morju s sedmimi spalnicami in nepotrebnimi bazeni.

Kmalu smo se odpeljali naprej v cistercijski samostan Stična, ki ga je v Slavi vojvodine Kranjske kot Zatična omenjal tudi Valvasor. Beli menihi, ki so v Sloveniji delovali pod geslom »Ora et labora«- moli in delaj, pa niso zgolj prepisovali cerkvenih knjig in opravljali verskih obredov, pač pa se ukvarjali tudi s čebelarstvom, opravljali gospodinjska dela, delali sir, pekli hostije in se ukvarjali z izdelavo krem in čajev. Še sanjalo se mi ni, da se vse to lahko počne v samostanu in življenje za zidovi sem si predstavljala veliko bolj dolgočasno in enolično. Z zanimanjem pa smo si ogledovali tudi slavni križni hodnik, ki povezuje vse pomembnejše dele samostana. Ta sicer deluje precej mrtvo, težko je verjeti, da v njem živi in dela trinajst menihov, vendar pa to hkrati prinaša tudi svoje prednosti. Ljudje, potrebni miru in tišine, ju lahko najdejo za spokojnimi belimi stenami.

Našo pot smo nadaljevali po cesti proti gradu Bogenšperk, ki se je začela dvigovati in ožiti, kar je naznanjalo, da smo zapeljali v Posavsko hribovje in predalpske pokrajine Slovenije. Našo vožnjo po Dolenjski smo naposled strnili s prebivališčem Janeza Vajkarda Valvasorja, ki smo ga skozi izlet nenehno omenjali. Bogenšperk stoji na mogočni skali, ki varuje grad, da se med morebitnim potresom ne bi porušil. Kmalu smo izvedeli tudi, da se je sam Valvasor na smrt bal potresov in zato v svoji sobi postavil štiri velikanske stebre, ki naj bi ga rešili in zaščitili pred naravno nesrečo. Bogenšperk je zaradi milejše zgodbe bolj prijazen in blag kot Turjaški grad. Bolj kot vojne so ga zaznamovali Valvasor in njegova odkritja in čeprav ima v zgodovini najbrž manjši in manj ključen pomen, se je bolj približal moji domišljiji.

Dolenjska, dežela vinogradov in gozda, strnjenega vrveža v mestih spodaj ali neskončnega miru na planotah zgoraj, slikovita dinarska pokrajina z zgodovino in prihodnostjo, posebna in zanimiva kakor vsak košček naše prelepe Slovenije.

Nika Pogorelc

CŠOD BOHINJ

Prvi dan po jesenskih počitnicah smo se 7. razredi odpravili v CŠOD Bohinj. Kmalu po prihodu smo se razvrstili v sobe po dva, tri in štiri učence. Po kratkem počitku smo se s kanuji odpravili čez jezero.

Drugi dan smo se s kolesi odpravili skozi Ribčev Laz in Staro Fužino. Ustavili smo se v planšarskem muzeju, kjer smo spoznali življenje planšarjev. Nato smo se peš podali na Hudičev most. Ko smo se vrnili, smo si hitro nadeli rešilne jopiče, se razvrstili v kanuje po tri in veslali, dokler se nismo ustavili na polovici jezera, se obrnili in priveslali na breg.

Tretji dan smo dobili nalogo, da raziščemo onesnaženost bližnjih potočkov. Tega smo se lotili tako, da smo ugotovili prozornost in barvo vode, našli nekaj potočnih živali ipd. Po popoldanskem počitku pa je sledila orientacija. Spet smo se razdelili v skupine, si izbrali progo in se odpravili v gozd. Naloga je bila, da poiščemo vse točke po navodilih. Pred mrakom smo se vsi z manj ali več zapleti vrnili domov. Ker pa je bil to zadnji večer, smo imeli zaključno prireditev, ki se je začela s točkami, ki so jih pripravile skupine in zaključila s plesom, ki je bil res zabaven.

Zadnji dan pa je bil najnapornejši. Najprej smo do začetne točke priveslali s kanuji. Potem pa smo se po mnogih stopnicah vzpeli na slap Savica. Na vrhu pa smo pojedli zaslužno malico. Čeprav je bila hoja po klancu navzdol veliko lažja od vzpona, pa nas je čakalo še veslanje do doma. Ko smo prišli nazaj, smo pojedli kosilo. Kmalu pa smo se morali pripraviti na odhod. Stopili smo na avtobus, še zadnjič smo pogledali dom CŠOD Bohinj in avtobus je odvihral po cesti proti Ljubljani.

Kot vsaka šola v naravi je bila tudi ta res super. Zelo smo se zabavali. Najhujše pa je sigurno bilo zgodnje vstajanje in jutranja telovadba.

Liza Močnik

Foto: Martin Kreč

Pikin festival

»Pike imam na nosu in nogavičke na nogah. Dom, ki mu ni para, moja vila čira čara. Tu živim kar sama, dobrodošel mi je vsak ...« Že veste kdo je to? Seveda, to je Pika Nogavička. Tudi letos so se naši drugošolci odpravili v Velenje na Pikin festival. Kaj so tam doživeli, pa nam je v naslednjem sestavku opisala **Zoja Brus iz 2.a.**

V Velenje smo šli z avtobusom. Bilo je lepo, videli smo: OGROMNO VILO ČIRAČARA. Obiskali smo delavnice. Imeli smo Piko Eriko. Puncam so narisali pike na lica. Gledali smo gledališko predstavo, kako je Nejc prevzgojil babico. Bili smo tudi v indijanskem šotoru.

Tudi Vesna Đukić in Lucija Stanko sta nam opisali Pikin festival.

Ko smo prišli, smo pojedli malico. Potem smo šli v šotor, kjer smo si punce naredile čopke. Bile smo na odru. Videli smo Pikin zaklad."

www.juniortheatre.com

Rubriko Pod šolskim drobnogledom sta pripravili Ana Toličič in Katarina Verbič.

KULTURA

Obisk prireditve »Nariši nov dan«

Živimo v svetu, ko se mladi in stari zaradi izgubljenih vrednot znajdejo v primežu odvisnosti. Devetnajstega oktobra smo se s šolo odpravili na Gospodarsko razstavišče v Marmorno dvorano. Udeležili smo se prireditve »Nariši nov dan« organizatorjev kampanje NE-ODVISEN.SI, ki je bila namenjena predstavitvi različnih vrt zasvojenosti in odvisnosti.

Do Gospodarskega razstavišča smo se odpravili kar peš. Organizatorji so nas posedli. Za začetek so se nam predstavili vsi predavatelji in voditelji interaktivnih delavnic. Za povezovalca so izbrali kar samega vodjo kampanje Bojana, nasvete pa sta delila tudi terapevt Miha in istoimenski policist. Tistega dne sem bil precej utrujen in sprva nezainteresiran za predstavitev. Ker je bil hrup, ki so ga zganjali učenci drugih šol, zelo visoke jakosti, sem postal bolj pozoren na Bojanove besede. Najprej nam je Bojan razložil, kako reči »ne« drogam. Spomnim se, kako sem v prvem razredu zavrnil mamo, ko mi je ponujala »Droga« kumarice. Takrat ni bilo težko. Drugače pa je, ko si ves potrt in izgubljen. Takrat te »dilerji« lažje premamijo s sladkimi besedami o dobrih učinkih, ki jih po njihovem ponuja droga. Težave kar same od sebe izginejo. No, v resnici takrat šele zares vstopimo v svet težav, iz katerega je težko uiti. Nato so nam razložili tudi razliko med zasvojenostjo in odvisnostjo. Najprej sem mislil, da je to ista stvar. Lažje sem razumel, ker je terapevt razložil razliko na primeru. Zasvojenost je ponavljajoča uporaba droge do mere, ko je uporabnik od droge stalno ali pa občasno omamljen in ima velike težave pri prostovoljnem prenehanju ali zmanjšanju rabe substance. Odvisnost pa je opredeljena kot stanje, v katerem uporabnik nadaljuje svojo rabo substance ne glede na znatne zdravstvene, psihološke, relacijske, družinske ali socialne probleme, ki jih prinaša uživanje droge. Naša glava je bila na koncu že skoraj prenapolnjena z informacijami. V nadaljevanju nam je Bojan povedal, da zasvojenost lahko povzročajo tudi računalnik, televizija ali pa hrana. Začel sem razmišljati o sebi. Ali sem mogoče zasvojen od računalnika? Ne, saj ga lahko mirno pustim nekaj dni čisto pri miru. Za konec smo poslušali še pesem, ki je nastala po vzoru kampanje ne-odvisen.si. Pesem se je imenovala: »Nariši nov dan« in po pravici povedano mi je še kar ugajala. Po prireditvi smo se večinoma nasmejani vrnili v šolo in se na poti nazaj pogovarjali o tem, kar smo slišali. Verjetno je bil s tem namen prireditve vsaj delno že dosežen.

Prireditev je bila dobro zamišljena in kar zanimiva. Izvedeli smo veliko več kot v šoli. Tu so nam niso samo povedali, da je droga slaba za zdravje in življenje. Predstavitev ni bila podatkovno naravnana, saj nam podatkov niso samo nametali, ampak prikazali na primerih, zgodbah ali pa jih s pomočjo prostovoljcev iz občinstva tudi zaigrali. Morda bi bilo praktičnih primerov lahko še več. Vsekakor pa to še zdaleč ni bilo predavanje, kakršnih sem vajen in sem od njega odnesel kup uporabnih informacij, ki jih lahko uporabim v življenju.

Luka Gantar, 8.a

Mala in velika luna

V sredo, 22. septembra, so si učenci od prvega do petega razreda ogledali predstavo Mala in velika luna. Luka Ferjančič iz 5.a je o predstavi zapisal naslednji sestavek.

Predstava mi je bila zanimiva. V njej so nastopali: Luna, Komet, Sonce, Piratski kapitan, Zvezdogled, Kuža, Muca, Severnica, Gospod Falzet ...

Zgodba je pripovedovala o Luni, ki je odrasčala. Na začetku zgodbe, ko je bila Luna še mala, je bila prava razvajenka in je mislila, da si lahko marsikaj privoščiti. Zaradi svojega obnašanja ni imela veliko prijateljev. Želela si je, da bi hitro odrasla in bila svetlejša in pomembnejša od Sonca. Na koncu zgodbe pa je le spoznala, da je bilo njeno obnašanje nespametno in da je otroštvo pomemben del našega življenja.

Igralci so imeli zanimive in razkošne kostume. Najbolj mi je bil všeč kostum Piratskega kapitana, ker je imel veliko zatega okrasja. Najbolj mi je bila všeč vloga Zvezdogleda, najmanj pa vloga Lune zaradi njene razvajenosti.

Foto: Žiga Koritnik

Na vprašanje »Kakšna se ti je zdela predstava?« so nam odgovorile štiri učenke 3.b ter sedem učencev 4.a.

Lana, Maša, Kiara in Pia:

»Predstava je bila super, zdela
še najbolj nam je bilo všeč,
všeč, ko je luna odrasla.«

Ferdis, Mark, Vid,
Nejc, Maks, Andraž
in Luka:

»Predstava se nam je
kar v redu, ni nam pa bilo
da so peli.«

»Bakhtay, umri, pa boš svobodna!« razmišljanje o filmu

Film Buda se je zrušil od sramu se dogaja v Afganistanu, igralci so Afganistanci, režiserka pa je devetnajstletna Iranka. Film ni črno-bel, čeprav govori o otrocih, katerih življenje je vsaj zame črno. Nivo njihovega življenja je sramota za našo Zemljo in človeštvo. Ne vem, kako lahko mi, »razvitejši«, dovolimo, da se dogajajo otrokom take stvari. Najhujše se mi zdijo svetovne razlike: jaz se obremenjujem s tem, katero majičko bom oblekla jutri, medtem pa otroci tam stradajo in umirajo. Sprašujem se, kaj sem naredila, da me je doletela ta sreča, da sem pristala v maternici Aleše Carli na stari celini in ne v Afganistanu. In ne razumem, kaj je zagrešila Bakhtay, da se je rodila tam.

Če začnem od začetka: že sam naslov in začetek sta me presenetila. Naslov Buda se je zrušil od sramu, razumem kot metaforo, ki nam sporoča, da bi nas moralo biti sram, da dovolimo, da se v Afganistanu dogaja to, kar se. Zdelo se je, da se Bude raje zrušijo, kot pa da še naprej opazujejo dogajanje pod seboj. Film se je pričel z nenadno eksplozijo, nato pa se nadaljeval z dogajanjem v revni afganistanski »vasici« (pravzaprav gre za manjše jame in v vsaki živi ena družina). V eni izmed je živela tudi šestletna Bakhtay, majhna, energična in vesela punčka. Zaplete se, ko se njen sosed Abbas uči abecedo in bere »smešne zgodbe«. Deklica ugotovi, da si to želi tudi sama. Ne želi, hoče, to postane njen glavni cilj. Že to me je zelo prizadelo. Ves čas se pritožujemo čez učenje, učitelje, domače naloge. Govorimo o tem, kaj bi dali, da ne bi bilo več šole, te muke. Nergamo, kako nimamo nič časa, ne moremo delati stvari, ki nas veselijo ... Čeprav sem prav taka tudi jaz, sem spoznala, da izobrazba in šola ni dolžnost, kaznen, prisila, temveč zgolj in predvsem pravica. Pravica razvitejšega sveta. Revnejši nimajo šole, nimajo izobrazbe, torej so odvisni od drugih, že v naprej je načrtovana njihova življenjska pot. Če bi bile ženske izobražene, bi se zaposlile, si same zaslužile denar in ne bi bile več odvisne od moških. Hudo je, da se pravzaprav ne morejo odločiti, kaj želijo same. Stara pravila, zakoreninjena v muslimanski družbi dajejo ženske na stranski tir. Zelo težko jih bo izničiti, prav gotovo pa to žal ne bo uspelo ljubki in pogumni Bakhtay.

Njeno iskanje šole kmalu naleti na prvo oviro – potrebuje zvezek in pisalo. Odloči se, da bo prodala jajca, ki so zelo dragocena. Zelo žalosten je pogled na ulico, po kateri hodijo sami moški, med njimi pa drobencija majhna punčka, ki je trdno odločena, da bo prodala svoja jajca. Očarala me je njena vztrajnost: nihče ni želel njenih jajc, pa jih je še vseeno poskušala prodati. Ko smo z družino potovali po podobnih krajih (Egipt, Tajska, Turčija ...), sem vedno opazila, da imajo tisti otroci pravo prodajalsko žilico. In to je imela tudi Bakhtay. Zato ji je na koncu uspelo jajca zamenjati za kruh, ga prodati in zaslužiti deset rupij. S tem denarjem si je kupila rumen zvezek. Ko ga je gledala, prelistavala, gladila bele strani, je imela na obrazu tak nasmešek, da se mi je milo stožilo. Mi se izmišljujemo, kakšne vzorčke bomo imeli, barvo, debelino, trde ali mehke platnice, kakšen bo papir, katerega odtenka črte ..., njim pa čisto navaden bel papir pomeni vse. Ko je Bakhtay v rokah držala navaden ceneni zvezek, so se ji oči tako svetile od sreče, da se mi je zdelo, da v rokah drži največji zaklad sveta.

Zdaj je Bakhtay imela zvezek, pisala pa ne. Dobro se je znašla, vzela mamino šminko in z Abbasom šla proti šoli. A kmalu je

naletela na nove prepreke: v šolo ni smela hoditi skupaj s prijateljem. Videla sem, da deklica ni razumela, zakaj imajo fantki in punčke druge šole. Njena odločnost pa še ni popustila in zato se je odpravila proti šoli za deklice. Pot pa ji je prekrizala zelo močna ovira: nasilje in vojna. V Afganistanu živijo Talibani, ljudje, ki muslimansko vero razlagajo do skrajnosti in ta postane nesprejemljiva celo za muslimane, kaj šele za nas. Ženskam so odvzeli vse pravice. Seveda zdaj ni več tako zelo hudo, a njihovo petletno vladanje v državi je pustilo posledice. Tudi na otrocih. In nasilje pusti zares hude brazde na duši. Če otrok vidi, kako usmrtijo njegove starše, kako vsak dan pobijejo na desetine civilistov, kako se vsak dan poruši na stotine zgradbe, kako mučijo in kamenjajo ženske ..., ali se jim ne bo zdelo to samoumevno, ne bodo tudi sami postali taki? Vojna je za afganistanske otroke način življenja, del kulture in vere. Otroke uniči, jih prikrajša za otroštvo, nasilje prisili otroke, da hitro tudi sami zrastejo v nasilneže. Talibani so mladim dečkom vzorniki, mislijo, da je njihovo ravnanje pravilno. Zato jih posnemajo in se igrajo Talibane tudi sami. Streljajo se z lesenimi puškami, vsak dan potekajo med njimi hudi »boji«, ki zahtevajo veliko namišljenih smrti. Pa tudi če so namišljene, so vseeno smrti. Ob takih igrah v otroku umre nekaj, kar mu dopoveduje, da nasilje ni zabave, temveč gorje in strah. Tako se ne more niti odločiti, ali mu je vojna všeč in ali so Talibani res takšni junaki.

Bakhtay je padla v roke takim dečkom. Ker je imela s seboj šminko, so jo označili za brezbožnico, ji skopali jamo in jo skoraj kamenjali. Hrabra punčka je pobegnila in končno prispela v razred samih deklic, a tudi tam ni bilo vse tako, kot bi si Bakhtay želela. Nobena izmed deklic ji ni dovolila, da bi se usedla zraven nje, sosedu ji je ukradla šminko in z njo namazala vse deklice. Ko je učiteljica to opazila, je Bakhtay poslala iz razreda. Ta se je začela vračati domov. Na poti je srečala prijatelja Abbasa, s katerim spet naletita na dečke »Talibane«. Abbas se raje takoj preda in simbolično umre, deklica, ki ne razume te »igre«, pa zbeži.

Zadnja scena se dogaja na polju, kjer kmetje z vrečami na glavi obračajo seno. Njen ljubi zvezek pade na tla in prekrije ga slama. Konec ni čisto jasen, a zadnji stavek izreče Abbas: »Bakhtay, umri, pa boš svobodna!« Mala punčka pade po tleh in simbolično umre. Nato odjekne eksplozija, enaka kot na začetku. Vse potihne. Konec pusti vtis. Zadnji stavek, najpomembnejši in najbolj žalostni stavek nam pove veliko. Morda ga lahko razumemo kot sporočilo, da iz nasilja in vojne v Afganistanu ni druge poti kot smrt. Žalostno se mi zdi, da je tako pomembna vrednota, kot je svoboda, v Afganistanu na zadnjem mestu.

Če povem po pravici, me je film prizadel. Še posebej zato, ker vem, da se to dogaja tudi v resničnem življenju in ne le na platnu. Film Buda se je zrušil od sramu mi je bil všeč. Ni me motila počasna »slika« niti ne toliko ponavljajoči se stavki, tudi ne včasih nerazumljive in nepovezane scene. Motili so me le prizori, ki pravzaprav niso imeli pomena in so z njimi predvsem pridobivali minute (na primer scena s papirnato ladjico). Glede »počasnega« filma pa: to je bilo zame nekaj novega, saj so ameriški filmi včasih posneti tako hitro, da ne moreš slediti dogajanju. Zelo so mi bili všeč neprofesionalni igralci, najbolj Bakhtay. Zdi se mi, da je za majhno šestletno punčko, ki nima nobenih izkušenj, odlično odigrala svojo vlogo. Tudi jezik me ni motil, saj je bil zelo zanimiv in spevnejši od slovenščine ali angleščine. Glede vsebine pa se mi zdi, da se bom raje držala ameriških filmov, katerih zgodba je preprostejša in varnejša. Če pa bom kdaj mislila, da se mi dogaja največja krivica na svetu, si bom ponovno ogledala film Buda se je zrušil od sramu.

Bevkov bazar: Rastline in njihova uporabnost

Še eno leto je naokoli, pred tremi meseci smo se s poletnih počitnic spet vrnili v šolo, zdaj pa je neustavljivi tok časa november prevesil v december, ko se začnejo prve priprave na predbožični čas. Tudi letos smo na Bevku pripravili prodajno razstavo. V prizadevanju, da bi tokrat predstavili nekaj več, nekaj tematsko povezanega in zrelejšega, ter v neustavljivi želji po novostih, smo prireditelji poimenovali Bevkov bazar in mu pripisali še podnaslov Rastline in njihova uporabnost. Da so številna zelišča, drevesa in mah letos glavna tema, je bilo torej jasno. Vendar pa to ni bila edina novost. Da najmlajši ne bi rokovali z denarjem, smo uvedli »bonkote«. Vsak izmed njih je bil vreden en evro.

Delavnice, v katerih smo učenci od 6. do 9. razreda izdelovali izdelke za bazar, ki se je odvil 3. decembra ob 17. uri v šolski avli, so potekale dopoldne istega dne.

Pri učiteljicah Barbari Kampjut in Nives Bergant smo opisovali različne zdravilne rastline, kot so žajbelj, sivka, kamilica, šipek in lovor. Opise smo kasneje prevedli še v angleščino, stiskani listki pa so na bazarju ustrezno dopolnjevali vrečke z zelišči.

Pri učiteljicah Metki Spasič, Mojci Hrastar in Saši Mulec Trohaso so mešali čaje, izdelovali ikebane, čestitke in venčke. Spretni prstki so lepili, krasili in barvali, njihove izdelke pa smo lahko občudovali le nekaj ur pozneje.

Tudi fantje znajo šivati. To so dokazali na delavnici pri učiteljicah Jasni Banjac in Fikreti Markovič.

Zelišča so svoj prostor našla v vrečkah, ki so jih izdelovali pri učiteljicah matematike ter fizike, Andreji Pagon in Ladislavi Ježek Narobe.

Pri učitelju Gradetu Arsiču, se je brusilo, lepilo in pililo, končni izdelki pa so bile sani, ptičje krmilnice ter pručke. Veselo je bilo tudi v učilnici gospodinjstva, kjer so z učiteljicama Marico Žakelj in Marijo Zupan pekli piškote. Mikaven vonj se je skozi vrata širil vse tja do avle.

Poleg tega pa smo v kemijski učilnici pri učiteljici Violeti Stefanovik izdelovali ognjičevo mazilo.

V knjižnici smo se pri šolskem psihologu Jošku Pirnatu in knjižničarki Luciji Ademoski lotili aranžmaje. Pod nadzorom učiteljev Bogdana Kotnika in Petre Novak Trobentar pa krasili smrečico, opremljali mize in nasploh praznično okraševali avlo.

Učenci od 1. do 5. razreda so se na Bevkov bazar pripravili že prej. Rastline in njihovo uporabnost pa so spoznavali tudi med poukom. Izpod rok naših mlajših vrstnikov so nastale prstne blazinice, kamilični obkladki, čestitke, dišeče pomaranče, piškoti, korenčkov sok, marmelada ...

Ko se je sveža in popolnoma prenovljena prireditev ob 17. uri začela, so se ob stojnicah drenjali otroci, starši ter ostali sorodniki. Brnelo in šumelo je kot v mravljišču. Do kraja napolnjena Bevkova avla je pokala po šivih in grozila, da se razpoči. Obiskovalci so se premikali od stojnice do stojnice, pasli oči na čestitkah, obeskih, ikebanah, si ogledovali mešanice čajev, marmelad in sirupa iz smrekovih vršičkov. Postali pa so tudi ob stojnici z lesenimi izdelki, kjer so stale ptičje krmilnice, sani in pručke.

Izdelki so se prodajali kot po maslu in po dobrih dvajsetih minutah so prodajalci ponujali še svoje zadnje kose.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste se odzvali našemu vabilu in skupaj prispevali 2103 evrov. Denar bomo namenili za kritje stroškov prehrane, šole v naravi, ekskurzije in dnevov dejavnosti za socialno najbolj ogrožene učence naše šole, delno pa tudi za dodatno opremo šolske knjižnice.

Nika Pogorelc

**PRIJETNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO 2011**

CELIAKIJA

Znak, ki pove, da hrana ne vsebuje glutena.

Celiakija je kronična bolezen prebavil, natančneje tankega črevesa, kar pomeni, da je neozdravljiva. Razvije se zaradi preobčutljivosti na gluten oz. njegov izveček gladin. Ko človek s celiakijo zaužije gluten, ga njegovo telo ne prepozna in reagira tako, da uniči njegov lastni prebavni sistem. Najbolj je poškodovan predel tankega črevesa, kjer hranilne snovi prehajajo v telo.

Je genetska bolezen, ki jo povprečno najdemo pri 10 % vseh sorodnikov. Pogosto pa se pojavlja tudi po kakšni operaciji, nosečnosti, porodu, virusni infekciji ali stresu.

Otroci lahko dobijo simptome že v prvih mesecih prehranjevanja. Pri večini ljudi lahko težave odpravimo že s strogo dieto brez glutena, če pa pride do okvare zaradi dolgoletnih težav, je potrebno zdravljenje z imunosupresivnimi zdravili. Pri dieti brez glutena se bolnik izogiba hrani, ki vsebuje gluten oz. pšenico, rž, ječmen ali oves. Danes je naprodaj že veliko neglutenskih izdelkov in s tem je mnogo bolnikom lažje tudi v družbi.

Celiakija pa ima vseeno mnogo posledic, zmanjšanje telesne mase, bolečine v sklepih, odrevenelost nog, izguba menstruacije ter zaostajanje v telesnem razvoju.

Celiakija v Evropi prizadene približno enega na 1500 ljudi.

V Sloveniji je društvo, ki se imenuje Slovensko društvo za celiakijo, ki naj bi združeval bolnike celiakije. Tam si izmenjujejo mnenja in izkušnje ter dobijo strokovno pomoč.

Tipični znaki celakije:

- prebavne motnje
- zmanjšanje telesne teže
- blede koža
- utrujenost
- pomanjkanje apetita
- zaostajanje v rasti
- ...

Posledice nezdravljenja celiakije:

- pri otrocih zastoj v rasti
- popolno uničenje prebavnega sistema
- osteoproza
- boleznι ščitnice
- psihične motnje
- in kasneje tudi rak debelega črevesja

Slovar:

Genetska bolezen – bolezen, ki se prenaša iz roda v rod.

Imunosupresivna zdravila - zdravila, ki upočasnijo ali zaustavijo dejavnost imunskega sistema

Kronična bolezen - težka ali neozdravljiva bolezen, ki te spremlja večino življenja.

Osteoporoza - zmanjšana trdnost kosti zaradi pomanjkanja anorganskih snovi, krhkost kosti.

Gluten - osnovna beljakovina zrna pšenice, podobne proteine pa najdemo tudi v zrnju ječmena, rži in verjetno tudi ovsu.

Bolnikov s celiakijo je v Sloveniji veliko. Na naši šoli se s to boleznijo spopadata dva osmošolca, Matevž Javornik in Maja Narobe, ki sta odkrito spregovorila o težavah, s katerimi se srečujeta vsak dan.

Sprva se mi je ta bolezen zdela zelo težka, saj si nisem predstavljala življenja brez kruha in testenin, a sem se kasneje zelo hitro privadila.

Posledice te bolezni sta lahko tudi manjša rast in teža, zato mi je bilo večkrat zoprno, ko so me žalili, da sem zelo majhna.

Težko mi je, kadar prijateljem povem za bolezen, potem pa se jim zelo smilim, čeprav obstajajo mnogo huiše bolezni.

Težko gledam, kako drugi jedo sladkarije, saj sem to včasih najraje jedla.

Zoprno mi je, kadar me sošolci izzivajo in mi pod nos dajejo kruh ali podobna glutenska živila.

Tropski deževni gozd

Kaj sploh je tropski deževni gozd in kakšno je življenje v njem?

Deževni gozdovi uspevajo v tropskem pasu, med severnim in južnim povratnikom. Največ ga je ob ekvatorju. Tropski deževni gozdovi rastejo v Južni in Srednji Ameriki, Afriki, Aziji, Avstraliji in Indoneziji. Ta zeleni pas, kot mu pravijo, pokriva le 7% kopnega.

Letnih časov skorajda ni, razlike v temperaturi so majhne. Ves čas je vroče. Deževja je veliko: vsako leto pade od 1500 – 2500 mm padavin. Odstotek vlage je zaradi vsakodnevnega tropskega dežja v zraku zelo visok. Dobri življenjski pogoji (veliko vlage, toplota, ni zim ...) omogočajo življenje mnogim rastlinskim in živalskim vrstam.

Deževni gozd delimo na več »nadstropij« oziroma strat.

V vršnem pasu rastejo najvišja drevesa. So tako visoka, da njihove krošnje štrlijo iz pasu krošenj. Visoka so lahko več kot 60 metrov. Nekatera njihova debela pa so ob tleh tako debela, da jih ne more objeti niti petnajst ljudi skupaj. V tem pasu ni pretirano veliko življenja. V drevesih gnezdijo določene ptice, pa tudi kakšna žuželka bi se našla. Nad vršnim pasom zaradi transpiracije nastajajo oblaki s padavinami.

V pasu krošenj ali listnati strehi je več življenja. Do njega namreč pride več kot 90% dnevene svetlobe. Pas je sestavljen iz zimzelenih dreves, visokih od 20 do 40 metrov. Skozi gosto »listnato streho« gre v nižje plasti le malo svetlobe. V drevesnih krošnjah živijo sesalci, ki skačejo z drevesa na drevo: to so predvsem opice. Te so na življenjsko okolje prilagojene: imajo dolge oprijemalne repe, dolge kremplje in šape. Veliko je metuljev, mravelj, drugih žuželk, žab, kuščarjev, ptic, lenivcev, mravljinčarjev, kač ... Cvetove dreves oprahujejo netopirji, žuželke in kolibriji. Posebej zanimiv je taguan, vrsta leteče veverice, ki jadra med krošnjami in debli v listni strehi. Značilnost tega in srednjega pasa so rastline epifite, nekakšni »prirastki« ki rastejo visoko na vejah dreves. To so na primer kaktusi, bromelije, orhideje, praproti, lišaji, mahovi ..., ki niso povezani s tlemi. Odvisni so od hranilnih snovi, ki jih prineseta dež in veter, zato so z energijo zelo varčnih. Njihovi raznobarni cvetovi dajejo vtis cvetlične grede v krošnji.

Drevesa visoka od 5 do 20 metrov rastejo v srednjem pasu. V tem pasu je malo svetlobe. Zanj so značilne tako rastline ovijalke, ki se povzpenjajo po deblih dreves srednjega pasa in pasu krošenj k svetlobi. Včasih ovijalke skupaj zavežejo več dreves – ko se prevrne eno, za njim popadajo še druga. Drevesa iz srednjega pasa so dovolj močna, da se ne prelomijo pod težo velikih živali, npr. leoparda.

Do 5 metrov visoka drevesa rastejo v grmovnem pasu. Te rastline so mlada drevesa, orjaške drevesne praproti in grmi, ki lahko uspevajo tudi v senci. V tem pasu živijo plazilci in dvoživke (npr. žabe).

Do gozdnih tal pride le 1% svetlobe, zato je malo podrasti. Veliko je le gigantskih praproti in mahov. Tla so vlažna (najmanj 90% vlažnosti), temna in mirna. Več življenja je le tam, kjer je nastala luknja v »listnati strehi«. Tam rastejo cvetlice najrazličnejših barv. Oprahujejo jih metulji in druge žuželke. V somraku in vlagi na revnih tleh pa živijo različna zanimiva bitja, predvsem razkrojevalci, ki razkrajajo padla drevesa, poginula bitja, plodove, veje ..., to se pravi organske snovi, ki jih spreminjajo v anorganske, katere zopet potrebujejo rastline za fotosintezo. Tu se dobro počutijo žabe, strupene stonoge, raki, ribe (!), orjaški hrošči ... Nekateri glivice se povežejo s koreninami orjaških dreves; temu pravimo sožitje ali mikoriza. To je nujno, ker so tla prerevna, da bi drevesa lahko iz njih pridobivala vse za fotosintezo potrebne snovi. Zato se povežejo z glivami, ki jim dovajajo anorganske snovi. Zaradi dobrih pogojev večina živalskih vrst postane nenormalno velikih. Stonoga in kopenski rak sta občutno večja kot njuni sorodniki izven tropskega pasa. Orjaška stonoga je tako velika, da se hrani s kačami in glodavci (na primer mišmi). V plasti podrasti prebivajo tudi sesalci, ki so večinoma samotarji, saj je za trop na tleh hrane premalo: to je predvsem manjša divjad, večji glodavci, okapiji, nosorogi, ob savanah tudi sloni ... Plenilci divjadi in sesalcev na gozdnih tleh so velike mačke (jaguarji, tigri, pume, leopardi, ozeloti). Te zveri živijo na tleh, čez noč pa splezajo tudi do pasa krošenj, kjer lovijo.

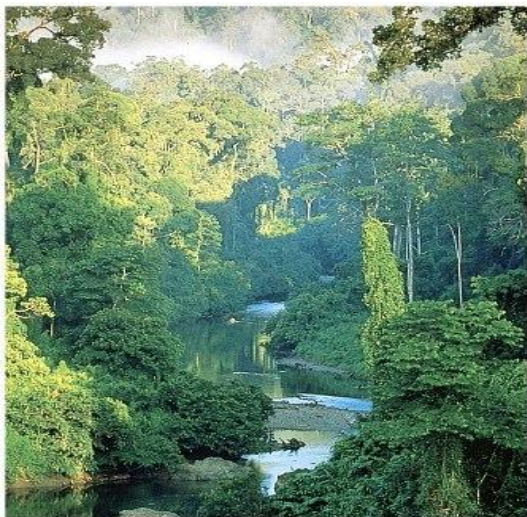
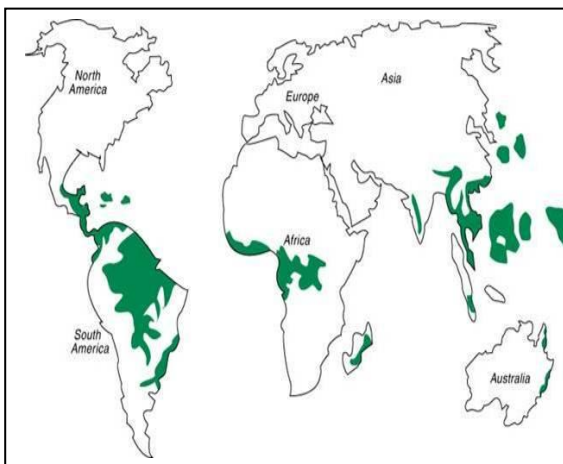

Figure 6-7 part 1 Visualizing Environmental Science, 1/e

Kaj nam daje tropski gozd?

Tropski gozdovi za našo Zemljico naredijo več, kot si lahko predstavljamo. V prvi vrsti so to pljuča planeta, saj tropski gozdovi naredijo nekaj manj kot 30% kisika na Zemlji. Uravnavajo količino ogljikovega dioksida v zraku. Gozdovi delujejo tudi kot velikanski filter: sprejemajo hranilne snovi, jih spravljajo in nato pošiljajo v kroženje. Brez gozdov bi se ozračje segrelo, drastično bi se spremenila količina padavin in podrlo se bi naravno ravnovesje. Tropski deževni gozdovi pa so, kot pravijo nekateri, »prava mavrica živali in rastlin«. V njih mrgoli endemičnih vrst. Živalstvo in rastlinstvo gozdov ni nikjer drugje na Zemlji tako bogato kot prav tu.

Kaj delamo ljudje?

Gozdovi imajo smrtnega sovražnika: človeka. Če navedem samo nekaj podatkov: vsako sekundo izgine površina deževnega gozda v velikosti nogometnega igrišča; vsak dan prav zaradi tega izumre petdeset živalskih ali rastlinskih vrst; vsako leto izgine toliko tropskega deževnega gozda, kot je velika naša država. Vsako leto. Od leta 1945 je izginilo že 40% gozdov. Vsako leto gresta v zrak dve milijardi ton ogljikovega dioksida, ki se sprostita pri požiganju gozdov. Ena petina toplogrednih plinov nastane zaradi požiganja tropskih deževnih gozdov. In tako dalje. Morda so res to le statistični podatki, a so resnični. Za izginjanje gozdov je odgovornih kar precej stvari, a za vsemi stojijo ljudje. Najprej so tukaj podnebne spremembe. Čeprav tropske rastline in živali živijo v vročini, bi jih veliko izumrlo, če bi se podnebje otoplilo za dve do tri stopinje. Človek izsekava gozd zaradi dragocenega lesa: uporablja ga za gradnjo, gretje, industrijo ... Ljudje naredijo veliko lesenih izdelkov za Evropo in ZDA. Človek požiga gozd, da bi dobil nove obdelovalne površine. A zemlja na teh površinah ni več rodovitna že po štirih letih in za kmetijstvo ni več primerna. Na taki zemlji tropski gozd ne more več zrasti. Človek z buldožerji ravna gozd s tlemi in gradi živinorejske tovarne. Naslednja težava je črpanje nafte. Ko človek išče nafto, v tla in vodo spušča strupene snovi, ki pobijajo favno in floro. Ljudje, ki živijo na področju tropskega gozda in ga uničujejo, so zelo nezavedni. A to je razumljivo. Na področjih tropskega gozda živi milijarda ljudi, revnih ljudi. Njihovo preživetje je odvisno od gozda in njegovih bogastev. Za izginjanje tega bisera zemlje smo torej krivi vsi: tisti, ki požigajo, zastrupljajo in izsekavajo gozd, in mi, ki kupujemo predmete, zaradi katerih propada gozd. Propadanje pa je večje tudi zato, ker večina gozdov ni zavarovanih.

Kakšne bodo posledice?

Kot pravijo nekateri: narava vse vrne. Danes je lahko potres, jutri poplava. Naravne katastrofe so vedno bolj pogoste. Če izgubimo deževni gozd, bo nastopila suša,

začelo bo primanjkovati kisika, ozračje se bo otoplilo, Zemlja bo vedno manj bogata z živalskimi in rastlinskimi vrstami ... In če gre verjeti najbolj črnim scenarijem, bo izumiranje drugih vrst sčasoma za seboj potegnilo izumrtje človeške vrste.

Kako lahko pomagamo?

- Ne uporabljajmo in kupujmo lesnih izdelkov, za katere ne vemo, od kod prihajajo. Prav lahko, da so narejeni iz lesa drevesa, ki je včasih stalo v deževnem gozdu.
- Reciklirajmo čim več papirja, saj tako podrejo manj dreves za papir.
- Ne jejmo uvoženega mesa, saj je lahko iz živinorejske tovarne, ki je nastala na kraju, kjer je nekoč rasel tropski deževni gozd.
- podpirajmo organizacije, ki želijo ohraniti tropski deževni gozd.

ZANIMIVO

- V deževnem gozdu so še zmeraj plemena (npr. Pigmejci v Afriki in Indijanci v Južni Ameriki), ki na enak način živijo že zelo dolgo časa. So nomadi ali pa lovci in nabiralci. Gozd spoštujejo in ga s svojim načinom življenja ne ogrožajo in mu ne škodijo.
- 25% vseh zdravil, ki jih uporabljamo danes, izvira iz rastlin tropskega deževnega gozda, zato deževnemu gozdu pravimo »največja svetovna lekarna«.
- Eno samo drevo v Amazoniji je lahko dom 43 vrstam mravelj – približno toliko jih je na vsem Britanskem otočju.
- Na površini 1 ha je v deževnem gozdu 500 vrst dreves, nekaj 10000 vrst žuželk in 80 vrst žab.
- V deževnem gozdu na Kostariki so našli kar 845 vrst ptičev, 205 različnih vrst sesalcev in 10000 vrst rastlin.
- 10% tropskih rastlin bi lahko uporabili v boju proti raku in aidsu, a je večina teh rastlin že izumrla.
- Na hektarju tropskega deževnega gozda vsako leto požene novih 60 ton rastja.
- Gosto listje listne strehe ima vlogo velikanske spužve, ki vpije vodo še preden ta steče po deblih v zemljo.
- Znanstveniki ocenjujejo, da v tropskem deževnem gozdu živi še nekaj milijonov neodkritih mikroorganizmov, žuželk in rastlin.
- Are, orjaške kače in ozeloti so tako redki, da bi jih bilo nujno zaščititi.
- Veliko hrane, ki se nam zdi povsem vsakdanja (kava, banane, cimet, riž) prihaja iz tropskega gozda.

Moje srečanje s tropskim deževnim gozdom

Sama spadam med srečneže, ki so imeli možnost tropski deževni gozd поблиžje spoznati. Ko sem bila s starši na potovanju po Tajskem, smo obiskali tudi Khao Yai National Park. To je prvi narodni park na Tajskem. Ustvarili so ga zaradi pretiranega izsekavanja redkega deževnega gozda. Zdaj je gozd v parku zaščiten in to do take mere, da se turist sam ne sme gibati po parku. Poleg mora biti tudi vodič.

No, v parku naj bi bilo mogoče videti orjaške pitone, opice, žabe, are in druge ptice, srne, različno govedo, ježevce, tigre in celo slone. Mi smo imeli srečo pri opicah, govedu in ... brrr kačah.

A bolj od živalstva me je presenetilo rastlinstvo. Ko smo odšli na kratek sprehod v samo srce tropskega gozda, je bilo opoldne, a v gozdu je vladal mrak. Skozi vse listne krošnje in velikanske praproti je prišlo le malo svetlobo. Dihati je bilo težko,

saj je bilo zelo vlažno. Zvoki so bili neverjetni: celo pot smo poslušali oglašanje neznanih žuželk, pele so ptice, šumelo je in jaz sem se ob vsakem zvoku zganila. O tem gozdu sem prebrala že veliko in tudi v parku so nam povedali kar nekaj in v tistem somraku in ob zvokih džungle me ne bi niti malo začudilo, da bi me za ovinkom čakal velikanski piton, ogromna stonoga ali pa tiger s na široko odprtim gobcem. Ja, malo sem pretiravala, a bilo me je strah. Tropski deževni gozd ima svojo moč.

Presenečenj pa še ni bilo konec. Naleteli smo na vsaj 50 metrov visoko drevo z ogromnim deblom. Prav strahospoštovanje mi je vzbudilo s svojo velikostjo. Nato pa nas je zajel tropski dež. Kar iznenada se je ulilo in po poti so tekale reke. Bilo je neverjetno. V tem dežju pa je nekaj vzbudilo moje zanimanje: majhna, bodičasta kepa je tekla proti nam. »Pa saj to je ježevce!« sem si mislila. Natančno tak je bil kot v živalskem vrtu.

Po neurju smo odšli na razgledno točko in odprl se nam je fantastičen

pogled: kamorkoli je seglo oko so iz tal rastla velikanska drevesa z bohotnimi krošnjami. Nad njimi so lebdeli oblaki, dišalo je po dežju in čutila sem džunglo: njeno neponovljivost in čudovitost: te barve, vonji, zvoki, živali in rastline ... Neverjetno!

Na poti proti izhodu pa smo srečali opice. Čisto nič se niso bale. Ko smo izstopili iz džipa in je oči na njem pustil nahrbtnik, ga je mala opica želela odnesti. Že ga je držala v roki, pa jo je prepodila voznica. Res je bila pogumna! Potem pa je sledilo neprijetno presenečenje: ko smo šli mimo nekega drevesa je pritajeno zasikalo. Obrnila sem se in skoraj bi me kap: na bližnjem drevesu je ležala majhna živo zelena kača. Resda ni izgledala zelo nevarna, a kače niso moje najljubše živali!

Ko smo zapustili park, so me spremljali mešani občutki: strah in navdušenje. In še predobro sem vedela, da obiska tropskega deževnega gozda ne bom nikoli pozabila.

GREMO MI PO SVOJE

V kinematografe je pred kratkim prispel nov slovenski film *Gremo mi po svoje*, ki je zelo hitro postal prava uspešnica.

Film govori o tabornikih in njihovi starešini, ki svoje delo jemlje preveč resno. Otroke hoče vzgojiti najboljše kakor se le da. A ko se na drugi strani reke naseli še en tabor, v katerem so samo dekleta, začnejo starešini uhajati stvari iz rok. Njegova vzgoja postane še bolj stroga, zaradi česar pride do veliko zabavnih in smešnih trenutkov. Fantje pa so seveda tudi malce svojeglavi in se zato odločijo, da ukazov sploh ne bodo ubogali in odidejo po svoje. Zato pa se zgodi še veliko zanimivih in napetih dogodkov. Ne smemo pa pozabiti na vse ljubezni in prijateljstva, ki se spletejo med fanti in dekleti.

Film *Gremo mi po svoje* je že po prvem tednu prejel zlato rolo, saj si je film ogledalo že več kot 30 000 ljudi. To ni presenetljivo, saj je film namenjen mladini in tudi sama lahko povem, da je res odličen. Upam si celo reči, da je film *Gremo mi po svoje* najboljši slovenski film do sedaj. Mnogi pa si film želijo ogledati prav zaradi tega, ker v njem igra tudi Jurij Zrnec, ki je znan iz humorističnih oddaj na televiziji.

Intervju z igralcem Matevžem Štularjem

Čeprav si je veliko ljudi film *Gremo mi po svoje* odšlo ogledat le zaradi enega in edinega Jurija Zrneca, pa se je v filmu izkazalo tudi veliko mladih igralcev. Odlično se je znašel tudi Matevž Štular v zahtevni vlogi sina starešine in z njim smo opravili naslednji intervju.

Na Wikipediji še ni tvojega življenjepisa, torej nam povej nekaj o sebi. Kateri je tvoj najljubši šolski predmet, kaj počneš (poleg igranja) v prostem času, treniraš kakšen šport in katero zvrst glasbe najraje poslušаш?

Moj najljubši šolski predmet je športna. Ampak če to odštejem, imam rad tudi fiziko, matematiko, geografijo in pa nekaj malega biologije. Rad imam free runing, drugače pa treniram gimnastiko in igram kitaro. Najraje poslušam rock, vseh mi je pa tudi lažji metal.

*Kako je pravzaprav sploh prišlo do tega, da si se prijavil na avdicijo za film *Gremo mi po svoje*?*

V glasbeni šoli sem videl oglas za film in sem si rekel, da bom vsaj poskusil. Izgleda, da sem Mihi (režiser) ugajal in me je zato sprejel.

Kako je potekala avdicija? Te je bilo kaj strah?

Strah me ni bilo. Vse skupaj je potekalo zelo sproščeno. Najprej so me poklicali, da sem v naslednjem krogu in nato še enkrat in potem so mi nekega dne rekli, da sem dobil vlogo.

Zakaj misliš, da si bil na avdiciji med toliko kandidati izbran ravno ti?

To pa ni vprašanje zame. To morate vprašati Miho. A po njegovih besedah nas ni izbral zgolj po videzu, ampak tudi po neki notranji energiji, ki smo jo oddajali.

Cele počitnice si snemal. Ti je kaj žal poletja?

Ne. To je super izkušnja, ki sem jo bil pripravljen zamenjati za počitnice. In sedaj bi zagotovo naredil enako. Navsezadnje pa sem imel tudi počitnice. Po snemanju smo se odpravili na Korziko za 2 tedna.

Je bilo snemanje naporno? Ti je kakšen dogodek s snemanja še posebej ostal v spominu?

Snemanje kot samo je bilo še kar naporno (zjutraj si moral zgodaj vstati, na mestu snemanja je morala biti tišina ...). A je bilo tudi zanimivo in zabavno. Prevladala pa je seveda pozitivna energija. Takih dogodkov, ki so mi (in mi tudi bodo) ostali v spominu, je zelo veliko. Zelo so se mi pa vtisnile v spomin tiste idilične lokacije, na katerih ni snemala celotna ekipa.

Kako si se razumel s svojimi soigralci? Ste postali in ostali prijatelji?

Razumeti smo se morali dobro. Skupaj smo bili namreč dva meseca! Seveda pa smo in tudi bomo ostali dobri prijatelji.

Si tabornik tudi v resničnem življenju?

Ne, nisem. Se mi pa zdi taborništvo zanimivo.

Kakšen se ti zdi Jurij Zrnec?! Je tak kot na televiziji? Te je kaj na njem še posebej presenetilo? Si imel kaj treme, ko si igral v njegovi družbi?

Jurij se mi zdi totalna »faca«. V resnici je še bolj zabaven kot na televiziji. Pozitivno sem bil presenečen, ko je odgovoril na vsako vprašanje, ki smo mu ga zastavili. Bilo nas je 50 otrok in vprašanj je bilo kar veliko. Na začetku sem seveda imel tremo. A potem ko sem ga bolje spoznal, nisem imel več nobene treme. Je bilo pa prizore z njim težko odigrati, ker mi je šlo na smeh.

Kakšen se ti zdi igralski poklic? Je to nekaj, kar bi rad počel v življenju?

To se mi zdi super. Ne samo igranje, ampak tudi snemanje in režiranje. Ni pa to tisto, kar bi rad počel v življenju. To se mi zdi zelo dobro, ampak bolj priložnostno.

Kako sprejemaš svojo »slavo«?

Jaz tega sploh ne jemljem kot neko »slavo«. Pač igral sem v filmu in to je vse. Občutek je dokaj normalen. Izgleda, da sem se malo spremenil, zato prepoznavanja ni veliko. Se pa najdejo ljudje, ki me prepoznajo in ogovorijo kar na ulici.

Ko se gledaš na velikem platnu, ali se ti zdi, da si dobro odigral svojo vlogo?

Najprej sem se zdel sam sebi zelo smešen. Bilo me je tudi malo sram. A vedno večkrat sem videl film, boljši se mi je zdel. Zdi se mi, da sem odigral kar dobro. Je pa težko oceniti samega sebe. Se pravi večkrat boste videli film, več boste imeli od njega. =D

<http://www.film-sklad.si/index.php?module=strani&stranid=98&op=film&filmID=3334>

KRATKA ANKETA

Na naši šoli smo opravili še kratko anketo, da bi ugotovili, koliko učencev si je film Gremo mi po svoje že ogledalo in ali jim je bil všeč.

Anketirali smo 44 učencev, iz četrtega, petega, šestega in sedmega razreda.

Oglejte si naše ugotovitve, ki seveda niso presenečenje. Skoraj vsem, ki so si film ogledali, je bil všeč.

Ana Toličič in Katja Sluga

Ali si gledal film Gremo mi po svoje

Ali ti je bil všeč?

KVALIFIKACIJE ZA EVROPSKO PRVENSTVO V NOGOMETU 2012

Jesenski cikel kvalifikacij za evropsko prvenstvo v nogometu 2012, ki bo na Poljskem in v Ukrajini, je za naše fante že končan. Iz štirih tekem smo iztržili 7 točk in smo trenutno na drugem mestu v naši skupini C, kjer so poleg nas še reprezentance Italije, Srbije, Estonije, Severne Irske in Ferskih otokov. Dosegli smo dve zmagi, neodločen rezultat in poraz.

Prva tekma je bila 3. septembra v Ljudskem vrtu v Mariboru proti ekipi Severne Irske. Tekma se ni iztekla po željah slovenskih navijačev, saj smo izgubili z rezultatom 0:1 za gostujočo ekipo. Že 7. septembra pa je Slovenija na stadionu Marakana igrala proti Srbom. Srbi so bili sicer favoriti tega derbija, vendar pa so nam statistike že vnaprej napovedovale neodločen rezultat, saj smo v večini derbijev z njimi remizirali. Naši so delovali zelo odločno in napadalno, zato pa smo tudi povedli z golom Novakovića v 68. minuti. Vendar pa nam je v zadnjih minutah tekme, zbranost rahlo popustila in Srbi so 4 minute pred koncem rednega dela izenačili po голу Žigića. S to tekmo se je zaključil septembrski del kvalifikacij.

Naša izbrana vrsta se je ponovno zbrala 3. oktobra na Ptuj. Selektor Kek je v ekipo vpoklical tri nove mlade igralce, vratarja Jana Koprivca, napadalca Harisa Vučkica in vezista Matijo Škarabota. Na stadionu v Stožicah v središču Ljubljane je bila 8. oktobra tekma proti ribičem s Ferskih otokov. Slovenija je z lahkoto zmagala, po hat-tricku Tima Matavža, enajstmetrovki Milivoja Novakovića in strelu Zlatka Dedića. Vendar pa so igralci Ferskih otokov dali gol v 93. minuti po napaki Boštjana Cesarja. Vzdušja na Ljubljanskem stadionu tudi to ni pokvarilo. Za malo strahu pa so poskrbeli igralci Estonije, ki so v gosteh premagali izbrano vrsto Srbije.

Z Estonijo smo se v gosteh pomerili 12. oktobra. Igra nam ni stekla, v drugem polčasu v 66. minuti, pa je imel Bojan Jokič odlično priložnost, vendar je ni izkoristil, žoga je prišla do Zlatka Dedića, ki pa je popolnoma zgrešil gol, vendar pa je na našo srečo igralec Estonije žogo porinil v svojo mrežo. Slovenija je tako brez pravega strela na gol zmagala z rezultatom 0:1. Za še večje veselje pa so poskrbeli igralci Ferskih otokov, ki so igrali proti Severni Irski in so remizirali. Tekme med Italijo in Srbijo pa ni bilo, saj so bili srbski navijači preveč vročerni ter so jo zaradi nevarnosti prekinili in odpovedali.

Naši bodo v spomladanski del odšli z odličnim izkupičkom, z drugim mestom v skupini in z odličnimi sedmimi točkami. Slovenija bo marca igrala proti Severni Irski in Italiji, junija proti Ferskim otokom, septembra proti Estoniji in Italiji. Kot zadnja tekma pa nas čaka še derbi proti Srbom na domačem igrišču.

Lestvica:

	ITALIJA	
3	2 1 0 7:1	7
	SLOVENIJA	
4	2 1 1 7:3	7
	ESTONIJA	
4	2 0 2 6:5	6
	SEVERNA IRSKA	
3	1 2 0 2:1	5
	SRBIJA	
3	1 1 1 5:4	4
	FERSKI OTOKI	
5	0 1 4 3:16	1
	SKUPINA C, tekme Slovenije	

25. marec 2011:

SLOVENIJA -
ITALIJA
(Ljubljana)

29. marec 2011:

SEVERNA IRSKA -
SLOVENIJA
(Belfast)

3. junij 2011:

FERSKI OTOKI -
SLOVENIJA
(Torshavn)

2. september

2011:

SLOVENIJA -
ESTONIJA
(Ljubljana)

6. september

2011:

ITALIJA -
SLOVENIJA (Bari)

11. oktober 2011:

SLOVENIJA -
SRBIJA (Maribor)

JUDO

Judo je borišni šport. Leta 1882 ga je na Japonskem ustanovil Jigoro Kano.

Beseda JU-DO pomeni mehka pot. Če želiš pri judu tekmi premagati nasprotnika, ga moraš vreči na hrbet ali ga 25 sekund držati v končnem prijemu. Končni prijem pomeni, da nasprotnika držiš ob tla, dokler sodnik ne dosodi zmage. Pri odraslih lahko zmagaš tudi z davljenjem ali vzvodom. Pri judu si oblečen v belo obleko, ki se imenuje »kimono«. Blazine, na katerih vadimo, se imenujejo »tatami«. Med vadbo smo bosi, ker imamo tako boljši oprijem. Pri vajah se učimo mete in padce, kar nam tudi v življenju pride prav. Ko pademo, z roko udarimo ob tla in tako ublažimo silo udarca. Znanje pri judu se izkaže s pasovi. Obstajajo šolski in mojstrski pasovi. Šolski se vrstijo od belega do modrega, mojstrski pa od rjavega do rdečega. Najvišji pas je rdeč, ki ga ima le peščica ljudi na svetu.

Tudi jaz že tretje leto treniram judo v klubu Bežigrad, ker so v tem klubu tudi zelo uspešni tekmovalci, kot sta Aljaž Sadej in Raša Sraka, ki sta že osvojila medalje na evropskih prvenstvih.

Jure Arsovič, 5.a

Svetovno prvenstvo v ritmični gimnastiki

Od 21. do 25. septembra je v Moskvi potekalo trideseto svetovno prvenstvo v ritmični gimnastiki. Tekmovalke so lahko sodelovale kot posameznice z rekviziti obroč, trak, kolebnico in kot ekipa. Udeležile so se ga tudi štiri naše ritmičarke: Tjaša Šeme, Evita Pšeničny, Pia Arhar in Gruša Kočica. Tekmovale so v skupni sestavi pet obročev in trije trakovi + dve kolebnici, kjer so se uvrstile na 30. mesto. Na prvi stopnički so bile seveda Rusinje. Kot posameznica je največ dosegla Tjaša Šeme, ki je z obročem dosegla 34. mesto, s kolebnico pa 46. mesto. Slednja je v mnogoboju končala na 43. mestu, a je pričakovala več. Pšeničniyeva je končala na 108. mestu, Arharjeva pa na 110. Vse so sicer pričakovale več, a so od lanskega prvenstva vsekakor napredovale. Kraljice so bile spet Rusinje, za katere bi bila katastrofa, če doma ne bi v vsem dosegle prvega mesta. Skoraj v vseh rekvizitih med posameznicami je zmagala lanske prvakinja Evgenia Kanajeva. Le v kolebnici jo je prihitela kolegica iz reprezentance Darla Kondakova.

Alenka Pavšek

LA CROSSE

La crosse je priljubljen severno-ameriški in nacionalni poletni kanadski šport, ki se je pojavil že v 12. stoletju. Izumili so ga Indijanci, vendar so ga igrali drugače. V vsaki ekipi je bilo do sto igralcev medtem ko jih je sedaj v ekipi deset. Igro je v Evropo prenesel francoski jezuitski misijonar Jean de Brebeuf.

Pripomočki so:

- **palica** - sestavljena iz ročaja in mreže oz. glave. Vsak igralec ima palico, dolžina pa je odvisna od položaja. Napadalci in nekateri sredinski igralci imajo palice dolge en meter, štirje igralci, branilci in ostali sredinski igralci imajo palico dolgo od 1,3 m do 1,8 m. Glava palice meri sedemnajst centimetrov. Golman ima lahko palico dolgo od enega metra do 1,8 m, glava pa lahko meri trideset cm.
- **žogica**
- **ščitniki** za noge, ramena, roke
- **čelada in očala** za zaščito oči

Igrišče je dolgo 100 m in široko 55 m. Gol meri 1,8 m in stoji v 'polkrožnici', katere premer je 5,5 m.

Igra je razdeljena na štiri dele. Po vsakem голу ali na začetku četrtedela se ponovi 'face-off'. Med 'face-off'-om dva igralca iz različnih ekip v čepečem položaju položita palici vodoravno poleg žoge tako, da je glava palice nekaj centimetrov stran od nje. Na znak sodnika se začneta igralca boriti za žogo. Dokler eden izmed igralcev ne prevzame žoge, napadalci in branilci ne smejo prestopiti črte, za katero stojijo in se tako ne smejo približati igralcema, ki se borita za žogo. Ko eden prevzame žogo, začnejo vsi napadalci teči proti sovražnikovemu голу. Žogo si podajajo, dokler ne zadenejo gola.

Obstaja pet vrst la crossa. Field (ki je zgoraj predstavljen), ženski, mednarodni, univerzitetni in notranji la crosse.

Ženski la crosse je manj groba vrsta la crossa. Sodnik ne odobrava grobega fizičnega stika kot tudi ne dotikanje s palicami, ker imajo igralke le zaščito za usta, oči in včasih tudi tanke rokavice. Ženski la crosse so prvič predstavili leta 1890 na St. Leonards School (šola svetega Leonarda) na Škotskem. V ZDA so igrali to vrsto la crossa šele leta 1926.

Mednarodni la crosse je bil prvič predstavljen na olimpijskih igrah leta 1908 in je sedaj tudi olimpijski šport.

Univerzitetni la crosse se je igral v ZDA tudi na kolegijski ravni. Prvič so ga igrali leta 1877 v New York University v Manhattanu.

Notranji la crosse je notranja različica la crossa. Igrišče je prekrito z umetno travo. Igralno polje se imenuje 'box'. Notranji la crosse so uvedli leta 1930. Igro sestavljajo štirje deli, vsak traja petnajst minut. Goli so precej manjši kot pri navadnem la crossu, merijo 1,2 m v višino in 1,4 m v širino. Tudi golman je precej bolj zaščiten, ima ščitnik za prsi. Notranji la crosse je veliko bolj grob kot navaden. Igra je pospešena. Sodnik zahteva, da ekipa v tridesetih sekundah imetja žoge zadane gol. Če igralec naredi prekršek, ga sodnik pošlje v kazensko polje za dve do pet minut. Medtem ekipa igra brez njega.

Liza Močnik

MARMADUKE

Marmaduke je najstniška doga, ki se s prijateljem mačkom Karlosom, lastnikom Philom, njegovo ženo Debbie in najstarejšo hčerko Barbaro ter sinom Brianom odpravijo v Kalifornijo. Phil dobi novo službo v Pasjem parku, kjer Marmaduke spozna prijatelje in tiste, ki ga ne marajo - rodovniške pse. Zaljubi se v Jezabell, rodovniško škotsko ovčarko in punco Bosca - vodje rodovniških psov. Spozna pa tudi nekaj nerodovniških prijateljev, Mazie, Raisin in Giuseppe. Mazie se vanj zaljubi in je na Jezabell ljubosumna. Nastane kar nekaj zapletov, vendar se film srečno konča, tako da vsi psi postanejo enakopravni, Marmaduke si najde nerodovniško punco Mazie, Jezabell pa ostane le prijateljica.

Film je smešen in zabaven, še posebej ko Marmaduke priredi domačo zabavo, ki pa se nesrečno konča. Film je na trenutke napet, še predvsem ko Mazie in Marmaduke padeta v luknjo, medtem ko popravljajo cev. Prvo rešijo Mazie, Marmadukea pa reši Phil. Film se srečno konča, Phila spet zaposlijo, Barbara dobi fanta, Brian še naprej rolka, Marmaduke pa dobi množico pasjih prijateljev. Film priporočam vsem ljubiteljem pasjih filmov.

Liza Močnik

21 – Razpad Las Vegasa

Je blackjack mogoče premagati? Izigrati igralnice in si nagrebsti zavidljivo vsoto denarja? 21, film režiserja Roberta Luketice, nas popelje v brezskrben, zlagan svet Las Vegasa, igralnic in iger na srečo, kjer je možno dobiti vse ali nič. Nikoli speče mesto je pestro središče ljudi z vsega sveta s tisočimi razlikami in eno skupno točko: kockanjem. Izbruhe prevar in hlinjenih identitet poskušajo varnostniki zadušiti na vse možne načine, tudi z uporabo nasilja.

Ben Campbell je vsestransko nadarjeni študent, ki ga pri vpisu na Harvard ovira le finančno stanje. Kandidira za Robinsonovo štipendijo, vendar na prvem razgovoru zanjo nikogar zares ne prepriča in osupne. Prav osupljivost je menda tisto, česar nima. Je predsednik ameriške zveze matematikov, njegovo šolsko povprečje je 10, sodeluje na znanstvenem tekmovanju in skupaj s prijateljsko izdeluje robota, ki ga vodi GPS sistem. A na žalost ostali kandidati niso nič slabši od njega. Kaj torej pomeni biti dovolj osupljiv? Ben izve, da je lansko leto štipendijo dobil korejski priseljenec brez ene noge. Dojame, da med nadarjenimi, nadarjenost ne more izstopati in bo štipendija dodeljena nekemu, ki se bo tudi osebno razlikoval od večine, nekemu z nenavadno življenjsko izkušnjo. Ben ne verjame več, da lahko zmaga in osvoji želen denar.

Ko njegovo matematično spretnost, logično razmišljanje in sposobnost kontroliranja svojih čustev opazi profesor matematike, Micky, mu predlaga, da se pridruži njegovemu klubu, ki preučuje blackjack. Skupinica med vikendi in prazniki odhaja v Vegas, kjer s štetjem kart obirajo igralnice. Ben je njegovo povabilo sprva odklonil, potem pa na prigovarjanje Jill, v katero je tudi zaljubljen, le privolil. Začne se naporna vadba štetja, kjer vsaki številki poiščejo odgovarjajočo besedo in določijo znake za sporazumevanje. Benu zagotovijo, da štetje kart ni nezakonito, kar je seveda daleč od resnice. Krstni preizkus v Las Vegasu fant opravi z odliko in kmalu ga denar in preproste prevare tako prevzamejo, da tudi po priigranih 300 000 dolarjih, ki bi jih potreboval za Harvard, noče več odnehati. V mreži spletk, v naivnosti in neizkušenosti, spozna Mickyovo temno stran, njegov nezadržan pohlep po denarju in veliko avtoriteto, ki jo s pridom in brez zadržka izkorišča, ko je potrebno koga utišati ali se ga znebiti. Študentom preprosto ne da pozitivne ocene, ne glede na njihov resničen seštevek točk na testih, izkaže pa se, da je bil tudi sam včasih igralec pokra. Ujeli so ga in od takrat si nikoli več ni upal igrati, pač pa je za svoje igre uporabljal nič hudega sluteče študente in jim jemal polovičen zaslužek. Pri štetju ujamejo tudi Bena, ki je za lastno svobodo primoran izdati Mickyja, premetenemu varnostniku pa izročiti vse svoje prihranke.

Čeprav kaže, da je s tem Ben postal neke vrste poraženec, se stvari kmalu postavijo na pravo mesto. Jill postane njegova dekle, Micky je končno premagan, njegove lovke presekane, Benova prijatelja in mama mu oprostijo, da jim je lagal in končno pride tudi ponoven razgovor za štipendijo. Fant brez zadržkov pove svojo zgodbo zadnjih mesecev in nazadnje vpraša, če je dovolj osupnil.

Nika Pogorelc

Karate Kid 2010

Še pred poletnimi počitnicami se je razvedelo, da bo v kino prišel film Karate-Kid, v katerem igra slavni Jackie CHAN, ki je moj vzornik. Poleg tega je v glavni vlogi tudi Jaden SMITH, sin znanega igralca Willa SMITHA. Ker smo film vsi težko pričakovali, sem si ga šla kmalu po premieri ogledat. Za tiste, ki si ga niste uspeli ogledati, najprej kratka obnova.

Dvanajstletnemu Dreju se je porušil svet, ko je njegova mama dobila službo v Pekingu, saj je to pomenilo selitev na Kitajsko. Dreju je bil obupan, saj je vedel, da bo moral zapustiti vse svoje prijatelje in da se bo moral navaditi nove kulture, jezika in novih navad. Že prvi dan pa se je zaljubil v lepo Kitajko Mei. A ko je to opazila tolpa, katere šef je bil zaljubljen v Mei, se je spravila nanj, ker je dekle osvaja. Drejo so ustrahovali in mučili dan za dnem. Tolpe ni mogel nihče zaustaviti, saj so vsi trenirali kung fu. Šele ko je hišnik Han po naključju videl tolpo, ki se je znašala nad Drejem, je temu naredil konec. Odločil se je, da bo poučeval fanta, da bi se ta lahko sam branil. Ker pa je hišnik prišel v nesporazum s trenerjem kung – fuja, se je moral Dre prijaviti tudi na turnir v kung fuju. Treningi so bili utrudljivi, a tudi zanimivi in nenavadni, med drugim: oblačenje in slačenje suknjiča, lovljenje pomaranč, skakanje v gostem blatu in ogledovanje kitajskih templjev. Za Dreja je bilo življenje kmalu veliko lažje, saj ga tudi tolpa ni več nadlegovala. Na dan turnirja je bil Dre že pripravljen. Šlo mu je zelo dobro in prebil se je v polfinalni krog. Tam pa mu je eden izmed nasprotnikov zlomil nogo, tako da so že vsi mislili, da se ne bo več boril. Hišnik je nad Drejem izvedel starodavno kitajsko zdravilno čarovnijo in Dre se je spet lahko postavil na noge in se vrnil v borbo. Njegov finalni nasprotnik je bil šef tolpe. Oba finalista sta bil enako dobra, a na koncu je Dreju le uspelo zmagati. S tem si ni prislužil le pokala, temveč tudi spoštovanje svojega nasprotnika in njegove tolpe.

Ta film se mi je zdel zanimiv, napet in zabaven. V njem mi je bil najbolj všeč Jaden Smith. Film sem si ogledala kar trikrat in vsakokrat sem se ob njem zabavala. Prikazuje najstniško življenje, ki mu bom kmalu priča tudi sama. Film zato priporočam predvsem otrokom moje starosti.

Tina Sluga, 5.b

Siddharta

Le kdo jih ne pozna? Kdo še ni slišal uspešnic, kot so Na Soncu, Napoj, Domine, Ring...? Siddharta, slovenska rock skupina, ki ustvarja že petnajst let in je znana tudi izven slovenskih meja. Njihovi začetki segajo v leto 1995, ko so že pričeli z ustvarjanjem lastne glasbe. Do leta 1998 so imeli le nekaj manjših nastopov, nato pa so začeli snemati svoj prvi album. Njihov prvenec je imel naslov *ID*. Do danes je dosegel platinasto naklado, torej so ga prodali v trinajst tisoč izvodih. Podali so se na svojo prvo vseslovensko turnejo, v sklopu katere so odigrali petdeset koncertov, postali pa so tudi bolj medijsko prepoznavni. Še večji uspeh je dosegel njihov drugi album *Nord*, ki so ga prodali v nakladi 30.000 izvodov. Na tej turneji so razprodali vse koncerte in očitno je bilo, da skupina še ni rekla zadnje besede. Posneli so še videospote za pesmi *B Mashina*, *Klinik* in *Samo Edini*. Po izidu slednjega se je prodaja albuma skoraj še za enkrat povečala. Nato so se od studijskega dela za nekaj let poslovili. Od takrat so izdali še tri albume (*Rh-*, *Petrolea*, *Saga*). Najnovejši, *Saga*, je bil posnet v Ameriki. Dosegel je pozitivne kritike tako doma kot v tujini in Siddharta so še enkrat dokazali, da so zaslužen na vrhu lestvice glasbenikov v Sloveniji.

OSEBNA IZKAZNICA:

Člani: Tomi Meglič (vokal, kitara), Primož Benko (kitara, vokal), Jani Hace (bas kitara), Tomaž Okroglič-Rous (klaviature), Boštjan Meglič (bobni)

Delovanje: 1995-danes

Zvrst: rock

Zanimivost: Ime so si nadeli po romanu nemškega pisatelja Hermanna Hesseja Siddharta.

NAPOJ

A si opazu ta čas
kako nam beži
ko so nadure na glas
jezimo se vsi

Se tega zavedam
pa le nemo gledam

Steklene oči
nemirno telo
a nobeden ne skrbi
da bolje bi bilo

Zdej je to naš moment
ko zamrzne problem

Delajmo se
kot da nobeden nič ne ve

Le namen biti mlad
nej bo danes naš znak
ne vedo kdo je to
ko se dvigal bo mrak

Le namen biti mlad
nej bo danes naš znak
ne vedo kdo je to
ko se dvigal bo mrak

In na stran bomo dal
vse kar nas teži
če nas rabi kdo, žal
nej mal potrpi

Sej tako ne gre več
sami sebi smo odveč

Kaj nam bo koledar
se nam ne mudi
in pozabi na denar
ne glava boli

Zdej je to naš moment
ko zamrzne problem

Delajmo se
kot da nobeden nič ne ve

Le namen biti mlad
nej bo danes naš znak
ne vedo kdo je to
ko se dvigal bo mrak

Le namen biti mlad
nej bo danes naš znak
ne vedo kdo je to
ko se dvigal bo mrak

Ni potrebno biti lep
ne do vratu zapet
vse kar rabiš je
divje veselje in ples

Tu nobeden ne grozi
(miru je na tone)
vseeno nam je kaj
sledi (pustimo zapore)
imamo vse kar
potrebno je
zato bo divje divje

Le namen biti mlad
nej bo danes naš znak
ne vedo kdo je to
ko se dvigal bo mrak

Le namen biti mlad
nej bo danes naš znak
ne vedo kdo je to
ko se dvigal bo mrak

Le namen biti mlad
ne vedo kdo je to

Le namen biti mlad
ne vedo kdo je to
ko se dvigal bo mrak

vir:
http://www.undermuza.com/?page=besedilo_odpri&besedilo=335&lang=sl

DOUGLAS PRESTON: KODEKS

Pokopavanje z zakladi, hrano in življenjskimi dragocenostmi je postalo znano predvsem po zaslugi starih Egipčanov, ki so verjeli v posmrtno življenje. V grobnico so prinesli velike kupe zlata, pokojnikove osebne predmete in svete žare, vse za srečo in dobro življenje v onostranstvu.

3000 let kasneje pa se je pojavil človek z enako idejo in željo, kakor da bi želel obuditi zastareli običaj. Svojo življenjsko pot je želel strniti na nenavaden, slavnosten, pomemben in poseben način, z veličastnim sprevodom, kjer kraljuje v sredini in ga z vsem bajnim premoženjem nosijo na nosilih naravnost do groba. Vendar Maxwell Broadbent ni bil veren in ni verjel v življenje po smrti. Njegovi bogovi so bili (ne)zakonito pridobljene slike, umetnine ter kipci najrazličnejših izvorov. Z njimi si je kupil življenje in ime, se iz nepomembnega reveža preobrazil v slavnega bogataša. In čeprav se je po diagnozi raka njegovo življenje spremenilo, je v srcu in duši ostal enak kot prej. Gospodovalen, predrzen, neposlušen, svobodomiseln in ... trmast. Celotno življenje sta bila zanj igra in izziv. Igra, ki jo je treba odigrati, in izziv, ki ga je treba preiti. Življenje je jemal kot zaporedje preračunljivo postavljenih potez, kjer je dosegljivo vse in nič. Da je to večno igro sklenil končati nepozabno, kot poslednji izziv svojim trem sinovom, ni bilo naključje. Vse življenje jim je postavljал uganke, pregrade in preizkušnje, bile so del njegove vzgoje. Le da tokrat ni šlo zgolj za test in zabavno igrice, tokrat so bili v ognju milijoni, celotna dediščina z umetninami, vrtoglaviimi vsotami denarja in celo starodavnim majevskim kodeksom, ki naj bi skrival zdravila za najhujše sodobne bolezni.

Maxwell je svoj zadnji načrt skrbno načrtoval. Ko so sinovi Tom, Phillip in Vernon prispeli na dogovorjeno srečanje, so našli prazno, izropano hišo ter nobene sledi za očetom. Takoj so pomislili, da gre za rop in obvestili krajevno policijo. A resnica ne bi mogla biti bolj nenavadna in nepričakovana. Oče jim je pustil nedvomljivo sporočilo in jih pozval, da najdejo njegov grob in ga po mili volji izropajo. Zaklad naj si razdelijo, saj je to njihova dediščina. Sinovi so novico sprejeli z razočaranjem in negodovanjem. Do grla so bili siti očetovih spletk in nezadovoljni ter razdraženi so se odločili za različne rešitve.

Najstarejši Phillip je pomoč poiskal pri očetovem nekdanjem partnerju in prijatelju, ki je zdaj uspešen zasebni detektiv. Zdelo se je, da je bila njegova poteza najboljša, saj je Marcus Hauser po dveh telefonskih klic izvedel, kam je odšel Maxwell. Večno naivni in nespametni Vernon, s katerim je moč upravljati kakor z marionetno lutko, se je na pot podal s sleparskim menihom nenavadne sekte, ki se je želel polastiti bogastva. Najmlajši Tom, ki mu je denar pomenil najmanj, pa je sklenil, da se bo dediščini odpovedal. Vrnil se je na svoj ranč v Utahu, kjer je zdravil obolele konje indijanskega plemena Navaho in poskušal živeti normalno življenje.

A že nekaj dni za tem se pri njem pojavi lepa, a ostra Sally

Colorado z odločnim pogledom in jasnim namenom. Dobiti želi starodavni kodeks in ga odnesti svojemu genialnemu mentorju na Harvard. Julian je edini, ki je sposoben dešifrirati staro majevsko pisavo in ugotoviti, kakšna skrivnostna zdravila so poznali Maji. Tom se ji je sprva upiral, na koncu pa le popustil in privolil, da se skupaj odpravita iskat očetov grob.

Tako so bili trije bratje spet združeni na skupni poti in še sanjalo se jim ni, v kakšne skrivnosti ter težave so zabredli, da grabežljivih rok pohlepnežev in nevoščljivcev sploh ne omenjamo.

Nika Pogorelc

SHANE PEACOCK: V VRANJEM OČESU

Sherlock Holmes. Najslavnejši detektiv vseh časov. Upodobljen v štirih romanih in šestinpetdesetih kratkih zgodbah škotskega pisatelja Dr. Arthurja Conana Doylea. Odlikujeta ga neverjeten um in sposobnost vživetja v misli morilcev in drugih kriminalcev. Je ledeno hladen in premišljen, odločen, da za zapahe spravi slehernega hudodelca.

Pa vendar, kaj se je moralo zgodilo v njegovi preteklosti, da je postal brezčuten kakor ledeni stroj? Da je z vsem srcem zasovražil prestopnike zakona in se odločil, da jih vse, brez milosti spravi za zapahe? Odgovor na vprašanje nam ponuja Shane Peacock v presenetljivi zgodbi o otroštvu bistrornega detektiva.

Sherlock Holmes je odraščal v revni londonski četrti. Rodil se je očetu Wilberju in materi Rose. Mama je sicer prihajala iz vplivne družine, a se je zaradi ljubezni do moža odrekla razkošju in bogatemu življenju. Denar je služila pri bogatih meščanskih družinah, tako da je njihove otroke učila petja. Wilber je bil Jud in je zaradi tega le s težavo našel službo. Družina se je težko preživljala iz dneva v dan, še težje pa je bilo plačevati sinovo šolo. In Sherlock še zdaleč ni bil priden otrok, čeprav se je zavoljo staršev, ki ju je imel neskončno rad, trudil biti. Redno je namreč izostajal iz šole ter se spuščal v pretepe z okoliškimi otroki, ki ga v večini niso marali. Odbijala jih je njegova drugačnost, zagrenjenost in neodvisnost. Karkoli je naredil ali kamorkoli je šel, je bil sam. Že takrat pa ga je odlikoval njegov izjemen dar opazovanja in bliskovit razum. Zaradi svoje radovednosti, pa se je kmalu znašel v skrivnostni spletki in težavah, v kakršnih še ni bil. Zapletel se je v preiskavo umora in takoj postal eden glavnih osumljencev. Zdaj ni šlo več za dognanje resnice, pač pa tudi za bitko preživetja. V želji, da bi rešil lastno kožo, ga življenje poveže z Zlohotnežem, fantom, ki ga hkrati sovraži in občuduje. Zlohotnež ima skrivnostno preteklost in kot tak je sijajen vodja Posebnežev, največje okoliške tolpe.

Bo Sherlocku uspelo rešiti uganko brez strašljivih posledic?

Nika Pogorelc

VITAN MAL: NA RANČU VERANDA

Knjiga Vitana Mala Na ranču veranda govori o najstniku, katerega življenje se razlikuje od našega, predvsem po tem, da živi pri rejnikih. A zaradi tega ni za nič prikrajšan, čeprav on tako misli. Njegovo življenje, občutki, mišljenja... se ne razlikujejo kaj dosti od naših.

Danijel je bil 13-letnik iz manjše vasice Lipovec. Bil je miren, delaven in prijazen fant. Toda Dani vstopa v obdobje pubertete, ko se mu začnejo dogajati same »krivice«, ter v čas prve zaljubljenosti. Mama ga je že kot dojenčka zapustila, oče pa kasneje, zato je živel v reji pri mami Rozi, ki ga je imela zelo rada, vendar se on tega ni zavedal. Med njima je ves čas prihajalo do manjših prepirčkov. A to je normalno. Sploh v njegovih letih. Tudi s svojimi pravimi starši se otroci ne morejo vedno strinjati. Njegov sorenec je bil Polde. Polde se je do Danija ljubeznivo obnašal le, kadar je potreboval kakšno uslugo. Včasih je bil do njega prijazen, drugič pa grob in nesramen. A Dani ga je imel vseeno rad kot starejšega brata. Poleg njiju dveh je v isti hiši živela še rejenka Majda, ljubljena mama Roze. Bila je najstarejša in je imela dva sinova. V zgornjem nadstropju hiše so ji uredili lastno gospodinjstvo.

Dani je imel rad zemljo in živali. Želel si je, da bi nekoč imel svojo kmetijo. Na sosednji kmetiji, kjer je vsak dan pomagal delati, so imeli rejenko Tino, s katero se je Dani odlično razumel. Pravzaprav je bil vanjo zaljubljen. Ves čas sta tiščala skupaj. Le ob njej se je lahko sprostil. Čutil je, da sta si enaka – oba »zavržena«. Samo s Tino se je lahko na dolgo in široko pogovarjal in sanjaril. Tudi Tina ni bila prepričana, če ji je pri Bevčevih lepo. Mislila je, da je ne marajo, ker imajo svojo pravo hčer Tatjano. Mama je Tino zapustila. Oče je imel kmetijo, a za otroka ni mogel skrbeti. Ko se je ponovno poročil, sta se z ženo odločila, da vzameta Tino k sebi. Vendar je avtomobilska nesreča, v kateri sta umrla, že prvi dan bivanja Tine na kmetiji, preprečila njeno družinsko srečo. Na videz je bila krhko dekle, a se je znala postaviti zase. Pred Bevčevo hišo je imela svoj govorniški oder – hloed, na katerega je stopila in na ves glas povedala vse krivice, ki so se ji dogajale in tudi tiste, ki se ji niso. Zaradi tega se mama Milka ni jezila, saj je vedela, da se je Tina potem bolje počutila. Tudi Tini je bil Dani edini pravi prijatelj in mogoče celo bodoči mož.

Dani v besedah ni bil večč, tako pred ljudmi ni veliko govoril. Bil je prepričan, da ga ne bodo razumeli. Zato so ga imeli za »zadrtega«. Tudi med sošolci ni imel pravih prijateljev, takih, s katerimi bi popoldan pohajkoval po vasi. Edina oseba, ki ji je še nekako zaupal, je bila šolska psihologinja Julija. Znala se je z njim pogovarjati in potrpežljivo čakati na njegov odziv. Če ne bi bil tako sramežljiv in vase zaprt, bi mu lahko pomagala v njegovih stiskah. Lahko bi mu svetovala pri iskanju očeta. Tako bi si prihranil hudo razočaranje.

Kljub dokaj prijetnemu življenju v rejništvu pa Dani v sebi ni bil srečen. Želel je spet srečati svojega očeta in z njim živeti. O njem je sanjaril, da ima veliko hišo, avto in dobro službo. Čeprav je njegovo voščilo za rojstni dan prejel že pred leti, ni hotel verjeti, da se ga je oče odrekel. Njunega snidenja si je tako želel predvsem zaradi spominov, kljub temu da ti niso bili ravno lepi. Nekoč je Danija celo pozabil v gostilni. A vendar oče je oče. Mama Roza mu je nekako nadomestila mamo, a očeta ni mogla. Zato se je nekega dne, ko je bil žalosten in jezen obenem zaradi Tininega odhoda k očetu, odločil, da sam poišče očeta. Vedel je le, da živi v Slovenj Gradcu. Ker o pobegu ni z nikomer govoril, je šlo že na začetku vse narobe. Ko je končno prišel do barake, kjer je oče živel, je bil razočaran. Oče ni bil to, kar si je želel. Bil je umazan, reven in raztrgan pijanec. Sina najprej sploh ni prepoznal. Ni se ga razveselil, ampak je od njega pobegnil v gostilno. Ko pa se je vrnil, je Danija nahrulil: »Tako ven, poba! Odkar te poznam, si mi pil kri!« Danijel je bil globoko prizadet. Ni mogel razumeti, da se ga je oče pravzaprav bal, da je bil njegova slaba vest. Skrušen je odšel na policijo, od koder so ga odpeljali k mami Rozi. Fanta sta doma ljubeče sprejeli Majda in Roza. Tople besede rejnice so ga potolažile: »Zdaj veš, da se lahko zanesesh samo na nas. Radi te imamo. Naš si, pa če ti je to prav ali ne!«

Od nesrečnega pobega pa je Dani začel zganjati kar nekaj neumnosti. Zakoncema Pelinc, ki sta hotela posvojiti Tino, je s kamnom razbil luč na avtu. V razredu se je stepel s sošolcem Markom. Marko je najprej nagajal Tini, potem pa je nesramno zmerjal še njega. A ko je hotel v njega vreči knjigo, je po nesreči zadel Miho in mu razbil očala. Ravnateljica je Daniju zagrozila z besedami, ki so se mu zarezale v srce kot nož: »Nobenih neumnosti več, če želiš ostati pri mami Rozi.« V obupu, ki se ga je loteval, se je odločil, da bo svoje »sovražnike« prisilil, da ostane pri mami Rozi tako, da jih prestraši s samomorom. Splezal je na domačo streho in grozil. In šele obljuba šole, da bo lahko ostal pri mami Rozi, ga je spravila na varno. Opravičil se je dobri mami Rozi in končno dojel, da je to njegov pravi dom. S Tino pa se bosta o tem pogovorila, ko bosta sama. Sama na njuni sanjski verandi na velikem ranču.

Knjiga mi je bila zanimiva, ker mi je predstavila problematiko rejništva, s katerim se v svojih mislih nisem še nikoli ukvarjala. Motilo me le to, da se je Dani enkrat obnašal odraslo, drugič pa je bil kot majhen otrok. Ni razumel, npr., kaj pomeni fraza jabolko ne pade daleč od drevesa.

Iza Štrumbelj Oblak, 8.a

OVCA

Ovca. Gotovo mislite, da jo poznate. Ampak povem vam, veliko izmed vas ne pozna te preproste kmečke živali. Znanstveno ime zanjo je *Ovis aries*. Je volnat prežvekovalec s štirimi okončinami, ki se je verjetno razvil iz divjega muflona v osrednji in jugozahodni Aziji. Gospodarsko je vrsta pomembna zaradi pridelave volne. Skupaj s kozami jim rečemo tudi drobnica. Slovenija ima štiri avtohtone vrste, jezersko-solčavska, bovška, belokranjska pramenka in istrska pramenka. Čisto vsaka izmed njih je drugačna. Ovce znajo biti zelo trmaste in večkrat rinejo z glavo skozi zid. Se zgodi tudi, da kateremu ovnu to tudi uspe. Ovni so nasploh zelo gospodovalni in zaščitniški. Le redko pa se zgodi, da bi se dva odrasla ovna prenašala, zato pastirji določijo glavo črede, ostale pa prodajo. Tudi ovce imajo svoje muhe, ki pa so včasih za ljudi lahko zelo boleče. Nekatere rade brcajo, nekatere skačejo, nekatere pa samo za opozorilo začnejo teptati z nogami. Ja, niso tako enostavne. Mlade ovčke pa so lahko zelo ogrožene, zlasti kadar se skotijo pozimi ali ima mama črno vime, pa tudi takrat kadar jih pasemo na prostem v bližini gozda. Mnogi plenilci si jih zlahka privoščijo za večerjo. Seveda vsako pomlad in poletje zahtevajo striženje volne, ki pa je daleč od enostavnega opravila. Ovce pa so drugače zelo prilagodljive na vse razmere in druge živali. Prehranjujejo pa se praktično tudi z vsem kar je zeleno ali je bilo zeleno (seno-posušena trava). Zelo rade pa oskubijo tudi kakšno drevo ali grmiček. Pozimi pa jim lastniki za priboljške kupujejo solne kamne, ki jih potem počasi žulijo. Ovce pa vsekakor niso samo delovne oz. volnene živali, lahko so tudi zelo dobre prijateljice, katerim pa se ne smeš zameriti, ker tega nikoli ne pozabijo.

Anja Čas

http://www.goriski-panterji.com/Jezerska_ovca.html

KONJI

Razvoju današnjega konja lahko sledimo skozi 60 milijonov let. Prvi predhodniki konja so se razvili na področju Severne Amerike, še preden pa so se kontinenti razcepili, so na tem področju izumrli, naprej pa so se razvijali v Aziji, Afriki in Evropi.

Prvi konj ni bil večji od zajca, ni imel kopit, temveč štiri prste, ki so mu nudili oporo na močvirnatih tleh. Izumrl je pred 40 mil. let.

S spreminjanjem okolja se je spreminjala tudi podoba konja. Manj kot je bilo gozda, večje so bile stepe in posledično so tudi konji postajali večji. Pred plenilci se niso več skrivali, temveč so bežali. Zaradi potrebe po hitrosti so se začela razvijati kopita. Prav tako se je spreminjalo tudi zobovje. Pred 6 milijoni leti je konj dobil obliko, ki jo poznamo danes.

Od začetka so ljudje konje lovili zaradi mesa in kože. Ko so jih začeli rediti v čredah, je zadovoljevanje teh osnovnih potreb postalo lažje. Udomačevanje se je začelo pred 5000-6000 leti. Najprej so jih uporabljali za varovanje goveda in ovac, pozneje za vleko bojnih vozov in dvokolesnikov. Kmalu je konj postal splošno prevozno in potovalno sredstvo.

Poznamo tri osnovne tipe konj:

- hladnokrvni
- toplokrvni
- poniji

Razdeljeni so glede na velikost in telesne proporcije. Ponije in toplokrvne konje še vedno najdemo v divjini, hladnokrvni konji pa so vsi udomačeni.

V današnjih časih se konji uporabljajo predvsem v športu in rekreaciji (konjske dirke-galopske in kasaške, skoki, dresura, polo, endurance in viteške igre).

Asja Emeršič

Vir: knjiga Konji, David Alderton

Vir: vecer.com

ALI SI ZALJUBLJENA?

V oči ti je padel nek fant, pa ne veš, ali ga imaš res rada. Ugotovi!

Pri vsaki trditvi obkroži 0 do 3 srčke. Čim več jih obkrožiš, tem bolj trditev ustreza tvojim občutkom.

- Odkar si ga srečala, te drugi fantje ne zanimajo več.
- Govoriš samo o njem. Prijateljicam gre to na živce, tebi pa je vseeno.
- Približa se mu druga punca. Pozeleniš od ljubosumja.
- On je najlepši in najbolj zabaven. Vse na njem je super!
- Poskrbiš, da se čim večkrat srečaš z njim. Ko ga opaziš, ti začne razbijati srce.
- Rada bi mu bila v vsem podobna in z njim bi delila vse.
- Delaš tudi tisto, česar ne maraš, samo da bi mu ugajala. Igraš na primer nogomet.
- On te ogovori, ti pa zardiš do ušes.
- Grozno je, če ga kakšen dan ne vidiš. Zelo ga pogrešaš.

Seštej , ki si jih obkrožila. Zaljubljena si...

Od 0 do 8: ... malo.

Res je, ta fant te privlači. Ali ga imaš res rada? Nisi prepričana. Če boš naletela na koga drugega, ki bo zelo simpatičen in prijazen, bo tale takoj manj zanimiv. Nasvet: Počakaj, da se stvari razjasni.

Od 9 do 17: ... precej.

Si zaljubljena, ampak ne toliko, da bi izgubila glavo. Lahko se odločiš, da se potrujiš in »osvojiš« svojega fanta, za njim pa se nisi pripravljena plaziti. Celo nasprotno: preden si mu pripravljena izdati, kaj čutiš do njega, se želiš prepričati, da se ne igra s tabo.

Od 18 do 27: ... noro!

Ni dvoma, da kažeš vse znake popolne zaljubljenosti. Ali je to hudo? Ne, če ob fantu ne boš pozabila na druge stvari, ki te tudi zanimajo. In seveda, če je pri njem podobno kot pri tebi. Poskusi zvedeti več o tem, kaj si on misli o tebi.

KAKO FANTU IZPOVEDATI LJUBEZEN?

Ni lahko fantu povedati, kaj čutiš do njega. Zato je tukaj pet preprostih načinov, kako se mu izpovedati.

Piši mu!

Ne kompliciraj. Sporočilo mu na skrivaj vrzi v omarico, med zvezke ali pa mu izroči osebno. Pozitivna stran tega je, da ni soočenja. Ko pišeš, lahko dobro premisliš, doro izbiraš besede in če se zmotiš, lahko na novo napišeš. Negativna stran pa, da ne veš, kako reagira.

Povej mu!

Počakaj na trenutek, ko bo sam. Takrat mu preprosto povej kaj čutiš do njega, da si rada v njegovi družbi, da ti je všeč ... Pri tem ga poskušaj gledati v oči. Poskušaj ostati mirna in se ne vznemirjaj. Pozitivna stran tega je, da takoj izveš njegov odgovor in vidiš, kako reagira. Negativna stran pa, da če te zavrne, je razočaranje in žalost zelo težko skriti.

Pošlji mu sporočilo!

Prijateljico prosi, naj bo posrednica med vama. Ali si tudi ti njemu všeč, pa lahko izveš tudi s pomočjo njegovega najboljšega prijatelja. Pozitivna stran tega je, da se izogneš neposrednemu stiku. Negativna stran pa, da ta način pogosto fante razjezi. Možnost pa je, da sel ni najbolj zanesljiv.

Telefoniraj mu!

Pokliči kar takoj ali pa se prej še pripravi na to, kar boš rekla. Pozitivna stran tega je, da te varuje tehnika, saj te je manj strah in on te ne vidi. Negativna stran pa je, da lahko začneš kar nekaj čvekati.

Bodi skrivnostna!

Pošlji mu pismo ali SMS z nenavadnim besedilom, kot na primer: »Sva sošolca in rada bi te bolje spoznala. Kdo sem? Podpis: Neznana oboževalka.« Pozitivna stran je to, da ga lahko opazuješ, kaj bo naredil in videla boš, kaj on čuti. Negativna stran pa je, da mogoče ne bo razumel ali pa bo mislil, da je to samo šala.

Vir: Knjiga Hura za punce; Severine Clochard

Kaja Ribnikar

PREMAGAL SEM STRAH

Ko sem bil majhen, sem imel zelo bujno domišljijo. Bilo me je strah teme. Preden smo se preselili v hišo, smo živeli v bloku. Tam mi ni bilo všeč. Bilo me je strah svoje sobe, ker sem mislil, da v njej letijo čarovnice, lebdiyo duhovi in da pod mojo posteljo prebiva na tisoče pošasti. Zato sem spal vedno pri mami.

Nekega dne, ko sem bil star že pet let, je oče rekel: »Zdaj si že tako velik, da moraš začeti spati v svoji sobi.« Ko sem slišal ta stavek, me je kar zmrazilo. Poskušal sem ugovarjati: »Am...amm...pakk tam v moji sobi so pošasti.« »Pa kaj še, he, he, he, a ti misliš, da te bo Jaga baba požrla ali kaj?!?« se je režal oče. »Ja, ja«, sem na hitro pritrdil. Toda nič ni pomagalo. Moral bom spati v svoji sobi, sem si rekel razočarano. Ko sem vstopil v to grozljivo sobo, se je ugasnila luč na hodniku. Takrat sem se počutil, kakor da sem v zakletem gradu in da stojim v spalnici grofa Drakule. Bil sem ves znojen in prestrašen ter tresel sem se, kakor da bi bil prezebel. Počasi sem se ulegel na posteljo, vendar nisem mogel spati, ker je ura pravkar udarila polnoč. Takrat se je pri oknu prikazal duh, slišal sem smeh čarovnice in pod posteljo sem videl na tisoče zelenih oči. Zatisnil sem oči ter počakal do jutra. Zbudil sem se tako moker, kakor da bi spal celo noč na dežju. Ugotovil sem, da je včerajšnji duh bil v resnici zavesa, ki je plapolala pri odprtem oknu, pošasti pod posteljo so bile samo frnikole, zunaj pa so se ženili mački in to ni bila čarovnica.

Ugotovil sem, da bom moral pospraviti sobo in spoznal sem, da ima strah velike oči. Zdaj me ni nikoli več strah teme.

Črt Rajšter, 7.b

KO BOM STAR

Zbudil sem se na zelo deževen dan. Pogledal sem na uro. Z letječim vozičkom sem odletel na zajtrk. V domu za starejše ljudi, v katerem sem prebival, je bil zajtrk le tableta z okusom kruha in paštete, nadomestil pa je celotni obrok. Po zajtrku sem običajno odšel počivat, vendar danes sem dobil povabilo na zabavo za starejše. S svojimi ultra očali sem prebral, da se bodo na tej zabavi zbrali sošolci in sošolke iz osnovne šole. Bil sem presenečen. To je bila osemdeseta obletnica našega razreda. Ko sem se s svojim letječim vozičkom odpeljal tja, sem slišal umirjeno glasbo. Videl sem Žana, ki je spal stoje. Vsem sem se lagal, da so videti dobro in se tako pridružil zabavi. Priletel sem k Marku in ga pozdravil. Zatopila sva se v pogovor, med katerim bi lahko zadremal. Nato se je Žan zbudil in priletel k nama. Če se ne motim, je zrasel več kot dva metra in pol. Nato smo po zvočniku zaslišali glas in prihiteli smo do mize, kjer smo igrali težke igre, kot je spomin in človek ne jezi se. Star sem dvaindevetdeset let, kako naj bi si zapomnil pravila iger. Po igrah smo jedli kosilo, ki ga že dolgo nisem okusil. Ko smo pojedli kosilo, smo nadaljevali z zabavo. David in Črt sta igrala video igre v 3D, Marko in Žan sta gledala katalog z letječimi avtomobili, Luka, Rok, Sara, Taja, Jana in jaz smo igrali karte, Maja pa je neopazno jemala kolačke in jih dajala v torbo. Ko se je začelo večeriti, smo končali z zabavo in odšli domov. Prišel sem ob pravem času za večerjo. Po večerji sem odšel v svojo sobo in zaspal.

Maj Mlinar Krapeš, 7.b

ZGODILA SE JE KRIVICA

V bližini svojega doma imam veliko prijateljc. Med njimi so moje sošolke, z ostalimi deklicami pa se poznam že nekaj let. Na dvorišču se igramo in pogovarjamo. Ne glede na to, koliko nas je, dve, tri ali več, smo se do sedaj vedno dobro razumele.

Moja že dolgoletna prijateljica je Anja. Tudi najini mami sta prijateljici že od srednješolskih let. Anja ima dolge, skodrane temno rjave lase, svetlo polt ter je nizke postave. Zelo je zgovorna, pametna in prijazna. Nedavno tega se je preselila za Bežigrad, tako da se sedaj pogosteje vidiva. Spoznala sem jo tudi z mojimi prijatelji z dvorišča. Anja ima pristrčnega mačka in rada ima živali. Drugo dekle, s katero tudi prijateljujem v prostem času, živi prav tako v bližini mojega doma. Ima kratke, svetleče rjave lase, temnejšo polt in je srednje postave. Ime ji je Sonja in ima starejšega brata. Je prijazna, šaljiva, zanimiva punca. Že nekaj časa nazaj sem Sonji predstavila Anjo. Pogostokrat smo se skupaj zabavale, se veliko smejale in uganjale norčije. Z obema sem se zelo rada družila.

Nekega dne, ko sva se z Anjo po dolgem času spet videli, sva si imeli zelo veliko povedati. Med klepetom sva se odpravili proti mojemu domu. Srečali sva Sonjo, jo pozdravili in odšli

naprej. Ko sva si zaupali vse skrivnosti, sem predlagala, da bi še poklicali Sonjo, da se nama pridruži. Odšle smo na igrišče, se pogovarjale, plezale na drevo in klepetale. Kmalu sem začutila, da se v naši trojki dogaja nekaj neobičajnega. Pogovor je tekel samo med njima dvema. Poskušala sem se vključiti v pogovor, a zaman. Obnašali sta se, kot da me ni zraven. To me je prizadelo in odpravila sem se domov. Naslednji dan nisem želela kuhati zamere, zato sem se z veseljem odzvala njenemu povabilu, ko sta me poklicali, če bi se igrala z njima. Žal se je zgodba ponovila. Obnašali sta se, kot da sta sami na svetu, jaz pa sem duh, ki ga ne vidita ali slišita. Zelo sem bila prizadeta in žalostna. Počutila sem se nepomembno. Stiskalo me je v prsah in naredil se mi je cmok v grlu. Bilo mi je težko in kadar sem se spomnila, kako se obnašata do mene, sem jokala. Nisem razumela, zakaj se nekdo tako vede, saj se mi je to prvič zgodilo. Vse sem povedala mamici in atiju, ki sta mi svetovala, da se z njima še enkrat odkrito pogovorim. To sem tudi storila. Sedaj je preteklo že nekaj časa in počasi krpamo naše prijateljstvo. Kadar smo skupaj, sem bolj previdna, saj še zmeraj nisem pozabila, kakšno krivico sta mi naredili. Priznam pa, da sem se iz te izkušnje naučila, kako se s prijatelji ne sme ravnati. To pa tudi nekaj velja!

Zala Žarkovič, 7.b

NOS

Nos je edini, ki na obrazu sameva,
ima pa zato štrleča in velika prva dva soseda.
Lahko voha veliko sledi,
na primer na travniku, ko vse cveti,
ali pa raje spomladi kar sam zacveti.

Eni izmed njih imajo radi lepe in dišeče stvari,
drugim so pač vseč grde in umazane reči.
Vendar tako prvim kot drugim,
če vohajo preveč dišečih ali smrdečih stvari,
rado nos pordeči.

Nekateri nosovi se doma dolgočasijo,
drugačni od njih so tisti,
ki nosu niti ob najlepšem vremenu ne prezračijo.
Po svetu pa nosijo nos tudi takšni ljudje,
ki ga kot detektivki vtikajo v vsake reči in v veliko ljudi.

Mnogi med njim se za nosom v širni svet odpravijo,
in takrat se zgodi lahko jim huda nesreča.
Tistim, ki ostanejo doma,
pa preti fina soseda,
ki ji nad vsemi nami, najvišje nos sega.

Znano je, da so nosovi različnih oblik,
rdeči, veliki, orlovski in grški,
najmlajši so še mokri pod nosom,
so pa tudi takšni,
ki druge rado potegnejo za nos.

Zala Žarkovič, 7.b**LAKOTA JE NAJBOLJŠI KUJAR**

Pri moji babici ni bilo lakote. Veljalo pa je, da se je moralo
pojesti tisto, kar je bilo na mizi. Če nisi pojedel, te je še
drugi dan čakal isti obrok.

Bil je petek. Babica se je vračala iz šole in doma jo je
čakalo kosilo - koruzni žganci in kislo zelje. Stara mama je
to jedla skoraj vsak dan. Uprla se je in rekla, da tega ne bo
jedla. Starši so jed postavili na okensko polico in pustili, da
bo babica pojedla kasneje. Čeprav je bila lačna, žgancev in
zelja ni hotela jesti. Zvečer zaradi lakote ni mogla zaspiti.
Naslednji dan je bila sobota – dan dela. Vsi so zgodaj
vstali, le babica s težavo. Vsi so imeli zajtrk, babico pa ni
čakalo drugega kot žganci in zelje. Še vedno ni hotela jesti.
Oče je rekel: »Tudi prav ...« Čakalo jih je naporno delo –
oranje njive. Babica je bila že tako bolj šibke postave,
sedaj pa, ko je bila še lačna, ji je bilo ta dan vsako delo
pretežko, tudi sonce je premočno pripekalo. Ko je
odzvonilo poldne, so odšli z njive, domov na kosilo. Vsi so
dobili krompir, le babico je še vedno čakalo kislo zelje in
žganci. Sedla je na peč in tarnala. Babica ni dobila drugega,
kot le grobe in grde poglede očeta, ki si je mislil: »Prav, če
nočeš jesti, boš pa stradala.« V tistih časih je bilo treba
pojesti tisto, kar je bilo na mizi, drugega nisi dobil. Odšli so
nazaj na njivo. Sonce je še bolj pripekalo. Vsi so delali s
polno paro, le babici je bilo slabo, kar megličilo se ji je pred
očmi... Kar naenkrat se je babica zgrudila. Vsi so prihiteli k
njej in jo začeli polivati z vodo. Takrat seveda še niso
poznali pravega oživiljanja. Dolgo časa so jo polivali in
končno je babica prišla k sebi. Oče jo je najprej okregal:
»No, vidiš, če ne ješ, ne moreš delati na njivi.« Mama pa
jo je objela in zašepetala: »Zdaj boš pa gotovo jedla, kar
bo na mizi.«

Babica si je zapomnila, da je treba pojesti kar je na mizi,
drugače je lahko hudo mučno. Rekla mi je, da se od takrat
ni več upirala in je jedla, kar ji je bilo dano. Babica
dostikrat pravi: »Časi se spreminjajo, nikoli si nismo
izmišljevali, kaj bomo jedli. Kar si dobil, si moral pojesti, če
ne te je čakalo dokler, nisi pojedel. Šele potem si dobil
kruh ali suho sadje.«

Maja Papež, 7.b**NOS**

Nos je dokaj občutljiva stvar.
Kadar jih nos po nosu dobi,
močno se mu iz oči solzi.

Nosu gre kaj hitro v nos,
če ga kdo vleče za nos.
Takrat ima nos do tal!

Nekateri nosovi
so še posebej zmrdravi.
Vihajo nos včeraj in danes.

Nos, ki laže,
venomer ima nos do plaže.
To njegovo prekletstvo je
skoz.

Nekateri radovedni nosovi
vtaknejo v vsako
reč svoj nos.

In ko nos ne ve, kam bi šel,
se odloči kar -
na vrat na nos.

Tine Bračko, 7.b**ROKA**

Zaprosil jo boš za roko,
da jo boš potem nosil po rokah.

Roko na srce, povej ji,
kako močno jo imaš rad.

Ona bo tvoja desna roka,
ker imaš ti dve levi roki.

Rada te ima,
zato ti bo rekla: DA!

Jana Arnuga, 7.b**Snežna nezgoda**

Obožujem zimo. To pomeni, da ljubim tudi vse zimske aktivnosti, kot so sankanje, drsanje in smučanje. No ja, vsaj še lansko zimo sem jih, dokler se mi ni zgodila nezgoda.

Zapadel je prvi sneg in z očijem sva se odločila, da greva smučat na Kravec. Tam seveda nisem bila prvič, saj je moj oči navdušen smučar. Takoj, ko sva prispela, sem si zaželela na svojo najljubšo progo, ki spada med strme. Oči me je poskušal prepričati, da grem najprej na malo bolj položno progo, a jaz sem vztrajala pri svojem. Ko sem prispela na vrh, sem še enkrat vdihnila svež gorski zrak in se spustila po strmini. Najprej sem se prav uživaško peljala, dokler nisem pred sabo zagledala kupa snega. Nisem se mogla odločiti, naj zavijem levo ali desno, saj so bili povsod okrog mene smučarji.

Bilo je prepozno. Smučka se mi je že zataknila v kup snega in začela sem padati. Ko sem končno pristala na tleh, sem zelo težko dihala in vse me je bolelo.

Nekaj ur kasneje, ko sem že ležala doma na kavču, je bolečina že pojenjala, a strah je ostal. Sklenila sem, da nikoli več ne bom smučala. No, spet je zapadel sneg, mene pa je zamikalo, da bi ponovno stopila na smuč.

Zala Kampjut, 4. a

Prvi sneg Komaj sem čakal, da bo zapadel sneg. Zapadel je prejšnji petek. Ko je začel padati, se je vse razživel. Na poti domov sem videl otroke, kako se sankajo in kepajo. Tudi jaz in moj brat Luka sva se kepala. V snegu sva delala angelčke, snežake in zavetja. Ko sva prišla domov, sva se pogrela z vročo čokolado in pojedla piškote. Po cestah so začeli voziti plugi. Ker so plugi plužili zelo počasi, se je zgodilo veliko nesreč. Naslednje jutro je bilo vse pokrito z belo odejo. Komaj čakam, da se bomo šli z družino smučat. Maks Gantar, 4. a	Zimski izlet Nekega zimskega jutra se je družina Erjavec odpravila na smučarski izlet v Kranjsko Goro. Oče Janez je smučal, otroka Jasna in Gregor sta deskala, mama Jelka pa je odšla z najmlajšo hčerko Minko in psom Jodijem se sankat na hrib v bližini. Zmenili so se, da se ob koncu smučarskega dneva dobijo na smučišču, kjer bodo popili čaj in se nato odpravili domov. Vsi so prišli, razen očeta Janeza. Čakali so ga, vendar ga ni in ni bilo. Mama Jelka je bila zelo zaskrbljena, saj se je začelo mračiti. Poklicala je reševalce, ki so ga začeli iskati z reševalnimi psi. Ko so bili že vsi zelo nestrpni, je zazvonil telefon in klical je oče Janez živ inz drav. Oče Janez se je izgubil, ko je smučal po progah, ki niso bile označene za smučanje. Vsi so bili zelo veseli, da se je oče srečno vrnil, vendar si bodo zapomnili, da je potrebno upoštevati smučarska pravila. Andraž Grm, 4. a
Prvi sneg Včeraj je zapadel prvi sneg. Dolgo časa sem ga čakal, zato sem se ga zelo razveselil. Po šoli sem poklical prijatelje in odšli smo se igrati na igrišče. Naredili smo snežaka, iglu in obzidje za kepanje. Prišlo je še nekaj otrok, ki so se hoteli igrati v našem igluj. Rekli smo jim, naj bodo previdni, ker ga lahko podrejo. Ko so užaljeni odšli, smo se s prijatelji šli skrivalnice. Skril sem se v iglu in nobeden me ni našel. Ko smo zvečer odhajali domov, smo se zmenili, da pridemo na igrišče tudi jutri. S prijatelji smo se dobro zabavali. Doma sem šel na vrt, kjer je bila moja sestra Živa. Tam sva naredila še svoj iglu in se kepala do večerje. Vid Višnjei, 4. a	Zabava na snegu Zimo imam zelo rada, še posebej zaradi snega. V soboto, ko je zapadel prvi sneg, sem se ga zelo razveselila. Oblekla sem si toplo jakno, šal, kapo in rokavice in se takoj odšla igrati na sneg. Najprej sem naredila dva ogromna snežaka. Pripraviti sem morala ogromne kepa snega, ki mi jih je oči pomagal valiti po snegu. Mami je med tem počistila sneg in naredila velikanski kup snega. Po njem sem se vozila z lopato. V hišo sem prišla popolnoma mokra, zato sem se najprej preoblekla. Po kosilu smo se skupaj odpravili sankat na bližnji hrib. Bilo je hladno, a vseeno prijetno. Že skoraj po temi smo se odpravili domov. Doma sem okepala očija in svojo muco Kimi. Škoda, da je bilo naslednji dan toplo in se je moj kup snega zelo zmanjšal. Komaj čakam na nov sneg. Barbara Štuhec, 4. a
Sankanje Nekega zimskega dne sva se šla z očijem sankat. Ko sva prišla do hriba, je bilo že zelo temno. Prvih nekaj spustov je bilo zabavnih, ker je bil hrib zelo strm. Potem pa je bila proti koncu hriba skakalnica in naju je vrglo v zrak. Sanke so bile zlomljene. Smejal sem se, toda sankanja je bilo konec. Nekaj dni po tem sva nesla z očijem popraviti sanke. V vrsti sva čakala dolgo časa. Ko sva prišla na vrsto, so rekli, da bodo sanke popravljene šele čez en teden. Takrat ko sva šla sanke iskat, so bile že popravljene. "Tega ne bi ponovil", sem rekel očiju. Arne Pilej, 4. a	Prvi sneg V petek je zapadel prvi sneg. Otroci smo se ga zelo razveselili. Popoldan smo skoraj vsi otroci iz naš ulice odšli na sneg. Nekateri so imeli smuči, drugi sani. Večina otrok se rada sanki. Majhni otroci so na snegu delali snežene može. Vsi skupaj pa smo se metali v sneg in delali angelčke. Majhni otroci so kmalu odšli domov, starejši pa so ostali zunaj do večera. Navdušenje nad prvim snegom je trajalo do trde teme. Manj navdušeni nad snegom pa so bili le naši starši, ki so morali odmetavati sneg z zasneženih avtomobilov in čistiti poti pred hišami. Alja Nike Kastrin, 4. a
	Sneg Danes je zelo lep dan. Zapadel je sneg in komaj čakam, da se bova z mojim prijateljem Timom odpravila kepat. S Timom sva si zgradila vsak svojo trdnjavo in začela sva s kepanjem. Tim je vrgel kepo, jaz sem se sklonil in kepa je zadela soseda. Sosed je predlagal, naj se greva kepat raje na bližnji hrib. Zamisel se nama sploh ni zdela slaba in odšla sva na hrib. S seboj sva imela tudi sani. Ko sva prišla na hrib, sva tam postavila sneženega moža. Roke sva mu napravila iz lesenih palic. Potem sva šla na hrib in se spustila. Peljala sva se dol in zapeljala čez led. Zgrmela sva v grmovje, sanke pa so se zaletale v drevo. Naslednji dan sva se s Timom prehladila in se nisva mogla kepat. Škoda! Filip Pavšek, 4. a

BALKAN JE CARSKI!!!!

Poletje. Dolg, vroč, zanimiv in vznemirljiv letni čas. Marsikaj se da doživeti, marsikaj videti. Tudi letos je moja družina poletje maksimalno izkoristila. En mesec smo potovali z našim starim avtodomom in prepotovali Balkan – vsaj njegov dobršen del. Morem reči, da me je ta košček sveta navdušil. Ne vem zakaj, morda zaradi predsodkov in splošnega mnenja sem bila do Balkana skeptična. Zdaj sem ugotovila, da je človek zmotljivo bitje. Balkan je carski!!!!

Albanija po dolgem in ne toliko počez (glej zemljevid)

Začela bom z Albanijo, saj je bila prva na naši poti. Kulturno je zelo bogata, saj se čuti močan vpliv Turkov – islama. Nekaj ljudi je tudi pravoslavne vere. Velika večina Albancev se je izselila v tujino, predvsem v Italijo, tako da je več kot pol prebivalcev zapustilo domovino. Italija je močno vplivala tudi na Albanijo. Vse zgoraj naštetu pa privede do nasprotij, ki so najzanimivejša: na eni strani so visoko razvita turistična mesta in prestolnica, na drugi pa zanimive majhne vasi s potepuškimi psi in novogradnjami, nagnjenimi kot Pisa (pa ne mislite da zaradi potresov, temveč zaradi slabih materialov in dejstva, da gradbenikom velikokrat usahne volja, da bi dokončali stavbo).

No, če začnem kar od začetka, me je presenetil že kar sam albanski mejni prehod. Prišli smo z grške strani in meja je bila makadamska cesta, ob kateri je bilo par barak, v katerih naj bi preverjali potne liste – čakali smo več kot uro, do potnih listov pa še vseeno niso prišli! Po meji smo se vozili kako uro in si nato ogledali eno izmed največjih kulturnih znamenitosti Albanije: Butrint – arheološki in zgodovinski narodni park. To je starogrško mesto, z amfiteatrom, gimnazijo, akropolo, mozaiki ... Kasneje so ga prevzeli Rimljani, ki so uvedli svoj okus in stil gradnje ter dogradili še veličastno baziliko. V 14., 15. in 16. stoletju sta nastala še grad in trdnjava. Največja znamenitost pa so prav gotovo starogrška levja vrata, podobna tistim v Mikenah. Celotno naselje je na polotoku, velikem približno 80 kvadratnih kilometrov, celo »mestece« pa obdaja močno obzidje. Park je vzdrževan, vse stavbe so dobro ohranjene in jih varuje UNESCO.

Osebna izkaznica: Republika Albanija – dežela orlov

zastava:

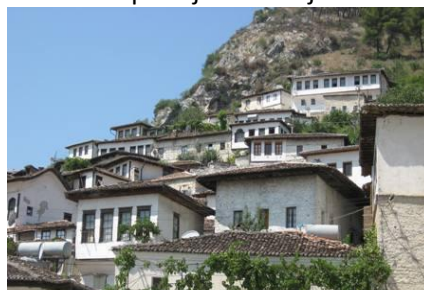

narodno geslo: *Ti, Albanija, mi daš ponos, ti mi daš ime Albanec.*

himna: *Hymni i Flamurit*
upravljanje: republika

Naslednji dan je bil namenjen lenarjenju: zgodaj zjutraj smo si ogledali cvetoče turistično mesto Saranda. Ta je visoka razvita in polna turistov. Hoteli so mondeni, plaža čista, promenada urejena. Popoldne smo se odpeljali na plažo Lukovo, kjer smo za pet evrov prespali v kampu s tušem in straniščem. Moram reči, da sem bila izjemno presenečena nad albanskimi plažami. Brez težav se lahko kosajo z grškimi. Težava je le, ker poleti iz Italije prihaja veliko izseljenih Albancev in je zato na plaži velika gneča. Zato smo ob času navala obiskali katero izmed mnogih restavracij na plaži. Jedli smo morske sadeže. Jaz sem poskusila tudi specialiteto – moreno na žaru, ki pa me ni prepričala!

Ogled mesteca Berati me je navdušil. To je naselje, ki ga zaradi turške arhitekture imenujemo tudi mesto tisočerih oken. Na tisoče belih hišic s črnimi velikimi okni in majhnimi balkoni tvori skupaj celoto mesteca, ki ga varuje UNESCO. Hišice so tesno skupaj – mrgoli ozkih senčnatih uličic, nad katerimi uspeva zelena trta. Nad mestom je na pol podrto staro obzidje in mestna utrdba. Mesto je pravi zgodovinski vsestranski spomenik – tukaj so živeli Iliri, mesto je zaživelo v antiki, potem so tu ostanki iz srednjega veka Pa tudi na čas komunizma ne smem pozabiti. Berati so pravi vzgled za strpnost: mesto je razdeljeno na pravoslavni in muslimanski del, vendar med verniki ne prihaja do trenj.

Sledeči dan je bil namenjen prestolnici, Tirani. Ta naj bi bila kulturno in moderno središče Albanije. Za slednje nisem tako prepričana, saj na primer na glavnem križišču ni semaforja in je tvojo napredovanje v prometu odvisno od dobre volje ostalih. Drugače Tirana ne zaostaja veliko za na primer Bukarešto ali večino drugih evropskih prestolnic. Ko smo si jo ogledovali, je bilo čez petintrideset stopinj, a mi je kljub vročini, onesnaženemu zraku, prometu in izpušnim plinom ostala v lepem spominu. Če si ogledaš Tirano, moraš praktično videti tri stvari: prva in najpomembnejša je center Tirane – Skenderbegov trg. Skenderbeg je narodni heroj Albancev, ki je v petnajstem stoletju izpod Otomanske nadvlade osvobodil večino Albanije. Odbil je mnogo turških napadov in rešil veliko ljudi. Zato mu je bila izkazana ta čast, da njegov kip stoji na trgu, ki ga obkrožajo pomembna vladna ministrstva, banka in opera. Na trgu stoji tudi druga največja znamenitost: mošeja Et'hem Bey mošeja. To je zelo star verski muslimanski objekt, ki je prav zaradi svoje kulturne vrednosti preživel čase komunizma. Mošeja je razmeroma majhna. Pri vhodu smo se morali sezuti in ženske so si rute ovile okoli glave. Prvi del je bila molilnica s poslikanimi stenami. Skozi nizka vrata smo se prebili še v drugi del. To je bila prečudovita majhna knjižnica polna koranov, povsod so bile značilne muslimanske oblike in poslikave, za piko na i pa je sredi prostora po turško sedel star značilno oblečen musliman in v naročju drža debelo versko knjigo. Džamija me je navdušila. Tretja znamenitost pa je bil parlament. Približno 10 minut hoje od trga se je med urejenimi vrtovi mogočno dvigoval srednje velik čudovit parlament. Glede nakupovanja – mi se nismo utegnili ustaviti, a če bo kdaj kdo za več čas obiskal Tirano, mu priporočam, da si vzame nekaj časa tudi za zapravljanje, saj sem videla kar nekaj zanimivih trgovin. Še ena zanimivost: v Tirani se je rodila pokojna dobrotnica Mati Tereza.

Pri nas ne more miniti potovanje brez gradov. Ker jih v Albaniji kar mrgoli, s tem nismo imeli težav. Obiskali smo slikovito mesto Krujo, ki naj bi bila najboljši prostor za nakup spominkov. Bazar je bil velik in živahen. Kamorkoli si pogledal, povsod so bili takšni in drugačni spominki v barvah albanske zastave: šali, preproge, magneti, bunkerji, odpirači, klobuki, medvedki ... Ne smem pozabiti tudi na znan albanski konjak – bazar je bil z njim odlično založen in tudi mi smo kupili nekaj stekleničk za spomin. Nad bazarjem se je dvigovala mogočna trdnjava – trdnjava, ki jo je kot »otvoritveno« Skenderbeg prvo osvobodil izpod Turkov. Bila je zelo velika in lepa. Tudi razgled je bil odličen.

Seveda ne gre tudi brez geografskih posebnosti države. V Albaniji je največja naravna znamenitost širok kanjon, po katerem teče reka. Nad njo se dvigujejo visoke pečine, zadaj se vidijo hribi. Bilo je prelepo. S trajektom smo se peljali po reki, sijalo je sonce in se odbijalo od bistrice vodne gladine. Sončni žarki so osvetljevali bele skale in poživili bujno zelenje. Lepota je bila dvojna, saj je bila gladina kot ogledalo in je v njej vse odsevalo. Čudovit del potovanja.

Še prekmalu je žal prišel naš zadnji albanski dan. Še pred odhodom v Črno goro, pa smo si ogledali še Škadro ali Skadar v bližini Skadrskega jezera. Nastanek trdnjave nad mestom razlaga legenda

Bili so trije bratje, ki so nad Škadro želeli postaviti grad. Nikoli jim ni uspelo – grad se je vedno zrušil. Nekega dne je prišel na gradbišče berač, ki je prosil hrane in vode. Dobrodušni bratje so mu z veseljem ustregli in mu ob gostiji tožili o svojih tegobah z gradom. Berač jim je povedal, da morajo gradu darovati eno izmed svojih žena. Revež jim je razložil načrt: ženam ne smejo ničesar povedati, tista pa, ki bo jutri na gradbišče prinesla kosilo, tisto naj živo zazidajo v temelje in nato zgradijo grad. Starejša dva brata sta doma vse povedala ženama in jima naročila, naj ne hodita, mlajši, ki je bil pošten, pa je molčal. Ko je naslednje jutro mama prosila najstarejšo snaho, da bi odnesla kosilo, se je žena izgovorila zaradi bolečin v glavi. Enako je naredila srednja sestra, najmlajša pa, ki ni vedela nič, je z veseljem odnesla kosilo možu in svakoma. Ko je najmlajši sin zagledal svojo ženo, kako prinaša kosilo, bi skoraj omedlel. Bratje so ženi povedali, kaj morajo z njo narediti in dekle se je žalostna vdalo v usodo. Preden so jo zakopali v temelje, pa je še rekla: »Pustite mi zunaj oko, da bom lahko gledala svojega otroka. Pustite mi zunaj roko, da ga bom pestovala. Pustite mi zunaj dojko, da ga bom lahko dojila.« Ženo so zakopali po njenih navodilih in ubogo dekle je pestovalo, gledalo in dojilo svojega otroka, dokler ni shiralo. Ko je umrla, so bratje sezidali grad in ta stoji še danes.

To je legenda, a ko pozimi po temeljih teče zaradi apnenca obarvana bela voda, ljudje še vedno verjamejo, da je to deklino mleko. No, zdaj pa k resničnim dejstvom: temelji gradu oziroma trdnjave so iz četrtega stoletja pr. n. št. Grad so dogradili in končali v 14. stoletju, v 15. pa so ga Turki po Skenderbegovi smrti zopet osvojili. To je za Albance pomenil konec, saj je v tuje roke prišlo še zadnje upanje – trdnjava, ki je zaradi strateške lege najdlje klonila sovražnikom. Grad obdaja mogočno obzidje, v notranjosti so razgledni stolp, ruševina cerkev, vodnjak, muzej o legendi ... Iz obzidja pa se lepo vidi velikansko Skadrsko jezero.

Vsaka zgodba se enkrat konča in tako se je tudi naša albanska. O Albaniji bi lahko predvsem rekla, da je drugačna. Drugačna s svojimi ukradenimi albanskimi mercedezi, podrtimi novogradnjami, jezikom, kulturo, načinom razmišljanja, verami, prometom ... , ne morem reči, da vlada anarhija, ker to ni res, a vse je bolj sproščeno. In ravno to jo dela posebno. A po drugi strani se Albanija razvija, postavlja na noge, sledi trendom in zahodni Evropi, zdaj pa ne vem, ali je to dobro ali ne bo s tem postala ena izmed mnogih visoko razvitih držav in izgubila svojega čara sproščenosti in domačnosti Balkana.

Bosna in Hercegovina – dežela slastnih čevapčičev in presenečenj

No, če povem po pravici o Bosni nisem imela najboljšega mnenja. Kar malo sram me je, ker sem svoje mnenje izoblikovala na osnovi govoric, predsodkov in mnenja večine. No, obisk te prečudovite države je čisto vse razjasnil. Bosna je ..., ne najdem druge besede ampak preprosto fantastična. Mi smo si ogledali le tri najpomembnejša mesta: Mostar, Sarajevo in Jajce. Sicer ne vem, kako je na podeželju, a mesta so urbana kulturna urejena središča! Kakšno beračenje, umazanija, kriminal!! Pa ne v Bosni! Pri nas je več brezdomcev! Mondena nakupovalna središča, parkirišča, ceste ... Bosna se je razvila in nam je lahko pri kakšnih stvareh za vzgled. A ljudje so ostali isti: preprosti, sproščeni in zelo prijazni. Čeprav smo v njej preživeli le 3 dni, me je navdušila, še posebej to velja za čevapčiče, ki niso bili še nikjer boljši.

Prvi na naši poti je bil Mostar. To srednjeveško živahno mesto, katerega največja znamenitost je obokan kamniti most, ki je največji dosežek turške arhitekture. Parkirali smo nedaleč stran od slavnega mostu in se po živih ulicah sprehodili do njega. Takoj mi je postalo jasno, da se ljudje ukvarjajo predvsem s turizmom. Tudi mene so njihovi ročni izdelki prepričali, tako da sem zapravila kup denarja. Nato pa smo zagledali most: v lepem in pravilnem oboku se je dvigoval nad Neretvo – bil je čudovit. Sijalo je sonce in pod belim mostom se je počasno vlekla presenetljivo čista Neretva. Bilo je polno ljudi z vseh koncev sveta, ki so si prišli pogledat to čudo. Na tem mestu je stala viseča brv že v začetku srednjega veka, ko pa so v 16. stoletju prišli Turki, so vanj vložili vse znanje in naredili most, ki je eden izmed najlepših in najmogočnejših ostankov otomanske kulture. Žal so ga med vojno v Bosni uničili, a s pomočjo organizacije UNESCO so obnovili tako mestno jedro kot most in tako je zdaj most približno tak, kot je bil v času Turkov. Kako sem Mostar doživljala jaz? To je majhno in lepo staro mesto, živahno in sproščeno. Zdi se, kot da je vojna nekje daleč, v zadnjem koščku možganov prebivalcev in so nanjo že zdavnaj pozabili.

osebna izkaznica BIH:

zastava:

himna: Intermeco

upravljanje: parlamentarna demokracija

glavno mesto: Sarajevo (450000 prebivalcev)

uradni jeziki: bosanščina, hrvaščina, srbsčina

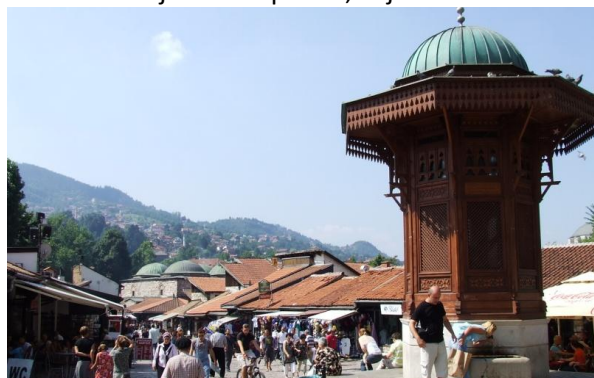
velikost: 51197 kvadratnih kilometrov

število prebivalcev: približno 4 000 000

valuta: konvertibilna marka

Žal pa je drugače v Sarajevu, v prestolnici. Ko smo se s tramvajem peljali do centra, so se okoli nas dvigovale stavbe s popolnoma luknjasto fasado. V vsem tem času večine predmestja še niso uspeli urediti. Drugače pa je s centrom, saj nevednež ob pogledu na urejene in polne uličice, Baščaršijo, zlatarne, bazar in džamije ne more uganiti, kakšne grozote so se dogajale nedolgo tega. Zelo so mi bile všeč mošeje, enkraten bazar in že zgoraj omenjena glavna ulica. Na vsakem koraku lahko še zmeraj vidiš volka Vučkota, maskoto zimskih Olimpijskih iger, ki jih je leta 1984 gostilo Sarajevo. Sprehodili smo se po celem mestu in videli tudi večni ogenj v spomin žrtvam druge svetovne vojne in kraj, kjer je Gavrilo Princip ubil avstroogrškega prestolonaslednika in njegovo ženo ter tako začel prvo svetovno vojno. Kosili smo v čevapčnici in se močno najedli čevapčičev, kajmaka in čebate.

Na poti do kampa smo se ustavili še v muzeju, v katerem so ohranili del tunela, ki je med vojno v BiH rešil mesto in njegovo prebivalstvo. Predor je ohranila družina Kolarjevih, pri katerih se je končal tunel, ki je vodil v mesto.

Najprej smo si ogledali film o Sarajevu. Jugoslovanska vojska je najprej zavzela vso okolico glavnega mesta. Srbi, ki BiH niso priznavali kot suverene republike, so nato obkolili še Sarajevo. Z okoliških hribov so začeli obstreljevati in uničevati mesto – če je kdo šel na ulico, je tvegati življenje, saj sovražniki žrtev niso izbirali. Uničili so šole, bolnice – v mesto se ni več dalo, iz njega pa tudi ne. Začelo je primanjkovati hrane. Nekateri ljudje so bežali čez letališko progo, a je bilo to zelo tvegano in veliko jih je umrlo. Zato so se odločili, da bodo pod letališčem izgradili varno pot – tunel. Na eni strani so začeli kopati pri družini Kolar, na drugi v središču mesta. V nekaj več kot pol leta je bil predor končan. Skozi tunel je vsak dan šlo povprečno 4000 ljudi in prepeljanega je bilo več kot 20 ton različnega materiala. Kasneje so speljali čezenj tudi telefonski kabel, elektriko in naftovod, kar bi bilo v primeru, da bi kakšna granata zadela tunel, zelo nevarno. A na srečo se to ni zgodilo. Kot so izračunali po koncu vojne, je tunel mesto rešil popolne okupacije in 300000 ljudi pred taborišči in smrtjo. To je lep dokaz, da lahko majhno zraste v veliko. Preprost, primitiven in ročno izkopen tunel je tudi eden izmed razlogov, da je lepo Sarajevo preživelo.

Ohranjen del tunela

Nazadnje smo obiskali še mesto, kjer smo 29. novembra leta 1943 po Titovih besedah skupaj s Srbi, Bosanci, Hrvati, Črnogorci in Makedonci v

skupni državi Jugoslaviji postali bratje. To je Jajce, mesto, v katerem je med drugo svetovno vojno nastala naša skupna država s predsednikom Titom na čelu. Ogledali smo si muzej o Jugoslaviji in čeprav me takrat še ni bilo na svetu, me je preplaval nekakšen bratski občutek. Ne vem, kakšni so bili tisti časi, a takrat ko je brat živel ob bratu brez grozljivih vojn, umorov, sovraštva in izgub, je najbrž moralo biti lepo.

Jajce

Kaj lahko rečeš o deželi, kateri je leta trajajoča vojna vzela več kot polovico prebivalstva? O deželi, katere usoda je bila zapečateni zaradi treh v njej živčih narodov, ki se med seboj niso razumeli? O deželi, katere povojne rane do zdaj še niti slučajno niso zaceljene? Če jo obiščeš lahko z gotovostjo rečeš, da bo Bosna kmalu takšna, kakršna je bila pred vojno. Zakaj sem tako prepričana? Spoznala sem ljudi. Osupla sem bila nad njihovo dobro voljo, prijaznostjo, večnim nasmehom, sproščenostjo in voljo. Voljo, ki jih bo rešila in prinesla to, kar si že dolgo želijo – mir.

Število žrtev v Sarajevu

1

E=A

GOSPODA

Premeči črke, izpusti črko g in dobil boš osnoven pripomoček za kuhanje.

JANI VESLA

A=O

Premeči črke in dobil boš ime naše domovine.

MREŽA

R=T

Če premečeš črke, dobiš ime mehke tkanine.

To je ____.

Viri slik križanke na naslednji strani:

<http://www.matrick.de/Wien-Prater-Riesenrad-KLEIN.JPG>
http://www.obala.com/obalna_mesta/images/KOPER2.jpg
<http://letustalk.files.wordpress.com/2008/07/eiffel-tower-paris-france.jpg>
<http://www.stanford.edu/dept/span-port/cgi-bin/alhathith/wp-content/uploads/2010/07/stockholm2.jpg>
http://www.top-things-to-do.com/europe/Rome_colliseum.jpg
<http://www.southafrica.to/transport/Airlines/cheap-flights-from-South-Africa/flights-to-London/London.jpg>
<http://www.reise-abc.ch/berlin/images/berlin.jpg>
<http://www.tomme.net/a&b/Vacations/Italy-2006/1780-Verona-Juliet%27s%20Balcony.jpg>
http://goeurope.about.com/library/graphics/gal/barcelona_gaudi_1.jpg
http://weblogs.mozillazine.org/asa/amsterdam_001.jpg

REŠITVE: Berlin, Verona, Rim, London, Pariz, Stockholm, Koper, Dunaj, Munchen, Barcelona, Amsterdam, Torino, Ljubljana

ALI VEŠ,

- da se morskim prašičkom iz oči cedi bela tekočina, s katero si čistijo dlako?
- da so samičke morskih prašičkov lahko ponovno breje že nekaj ur po kotitvi?
- da lahko strup žabe vrste zlata grozna listovka usmrti 20 000 miši in deset odraslih ljudi?
- da so se prvi enocelični organizmi na Zemlji pojavili že pred več kot štirimi milijardami let?
- da gepard res zelo malo pije? Včasih pije le na vsakih deset dni, po navadi pa na štiri dni.
- da azijskemu gepardu grozi izumrtje, saj jih živi le še nekaj deset?
- da je povprečna življenjska doba orjaške želve več sto let?
- da je eden od obrambnih organizmov živega lista tudi to, da odvrže svoje noge, ki kasneje spet zrastejo?
- da kosi včasih v plitvi vodi lovijo paglavce in ribe?
- da je odrasel šimpanz štirikrat močnejši kot moški?
- da šimpanzi naš smeh sprejemajo kot grožnjo?
- da se šimpanzi prepoznajo v ogledalu?
- da znajo šimpanzi uporabljati nekatere zdravilne rastline, kadar so bolni ali ranjeni?
- da šimpanzi ne znajo plavati in se vode zelo bojijo?
- da imajo podvodni konji kot nož ostre podočnike, ki so lahko dolgi tudi pol metra?
- da so podvodni konji sorodniki kitov?
- da beseda kameleon izvira iz grščine in pomeni zemeljski lev?
- da slonji mladič ob rojstvu tehta kar 120 kg?
- da sloni ne morejo skakati in galopirati?
- da lahko semena granatnega jabolka uporabljamo v solatah, v ribjih in mesnih jedeh?
- da perzijski psi branijo svoj teritorij s škripanjem zob, poskakovanjem, razkazovanjem in tresenjem z repom?
- da obstajajo dokazi, da so v pradavnini živeli orjaški pingvini, ki so bili večji kot današnji odrasel moški?
- da črni panter ni še ena vrsta, temveč jaguar ali leopard z dedno boleznijo, imenovano melanizem?
- da ravnokar skoteni pandini mladiči tehtajo več kot devetstokrat manj, kot odrasla žival?
- da se mladiči dalmatincev skotijo popolnoma beli, pike dobijo šele kasneje?
- da orel ameriški jezerec lahko dvigne tudi srnjaka?
- da čmrlji kolibriji živijo do deset let in na dan obiščejo več kot 1200 cvetov?
- da so kolibriji edine ptice, ki se med letenjem lahko ustavijo in znajo leteti vzvratno?
- da lesne sove v času, ko skrbijo za mladiče, napadajo tudi ljudi?
- da velike mačke ne predejo, zato puma, ki prede, ne spada mednje?
- da obstajajo tigri, ki so se navadili na človeško meso, ter ga zdaj redno uživajo, saj so ljudje lahek plen?
- da morski psi nikoli ne dobijo raka in so zelo odporni?
- da imajo največje vrste morskih psov najmanjše zobe?
- da beli morski volk napada manjše ladje in jih potopi?
- da na leto morski psi ljudi do stokrat napadejo, tridesetkrat pa tudi ubijejo?
- da so na psih beaglih farmacevtska podjetja največkrat delala poskuse?
- da beagle lahko zaradi izjemnega voja išče razstrelivo in mamila?
- da pri morskih konjičkih za mladičke skrbi le samček?
- da so najmanjši morski konjički veliki le nekaj milimetrov, največji pa tudi pol metra?
- da se cvetovi egiptovskega lokvanja odprejo le ponoči?
- da hobotnice nimajo rdeče, temveč modro kri?
- da je samička vrste papirnata ladjica kar dvajsetkrat večja od samčka?
- da največja vrsta hobotnice tehta 50 kg?
- da so kamele breje kar 406 dni, mladički pa mleko sesajo več kot dve leti?

Slikovna križanka

1. Tu je včasih stal zid med vzhodno in zahodno Nemčijo

2. Tu se je odvijala slavna ljubezenska zgodba Romeo in Julija.

3. Središče davnega cesarstva

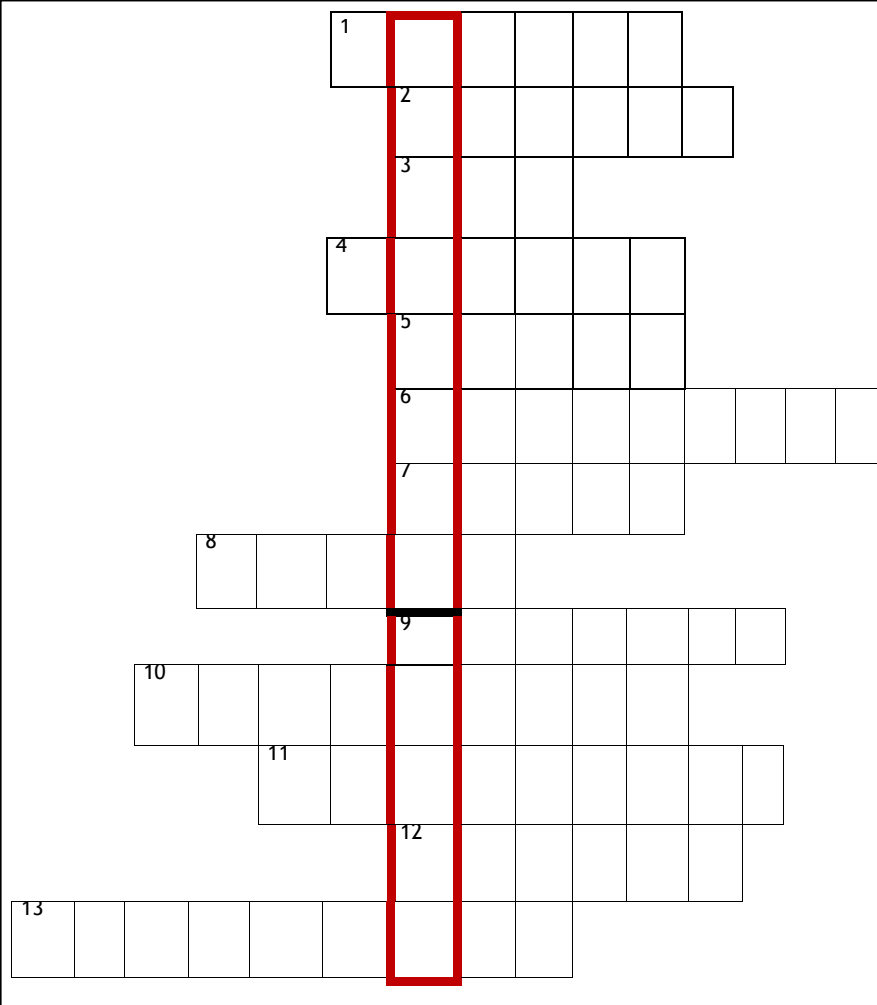
4. Mesto znano po velikih rdečih avtobusih

5. V tem mestu si lahko ogledamo slavnostno sliko Mona Lisa.

6. Pravijo mu severne Benetke.

7. Naše največje primorsko mesto 8. Če greš na _____ pusti trebuh zunaj.

9. Jeseni se tu na veliko pije pivo, na tradicionalnem Oktoberfestu.

11. Nizozemsko mesto, v katerem se vsi vozijo s kolesi.

10. Arhitektonsko zanimivo in nenavadno špansko mesto.

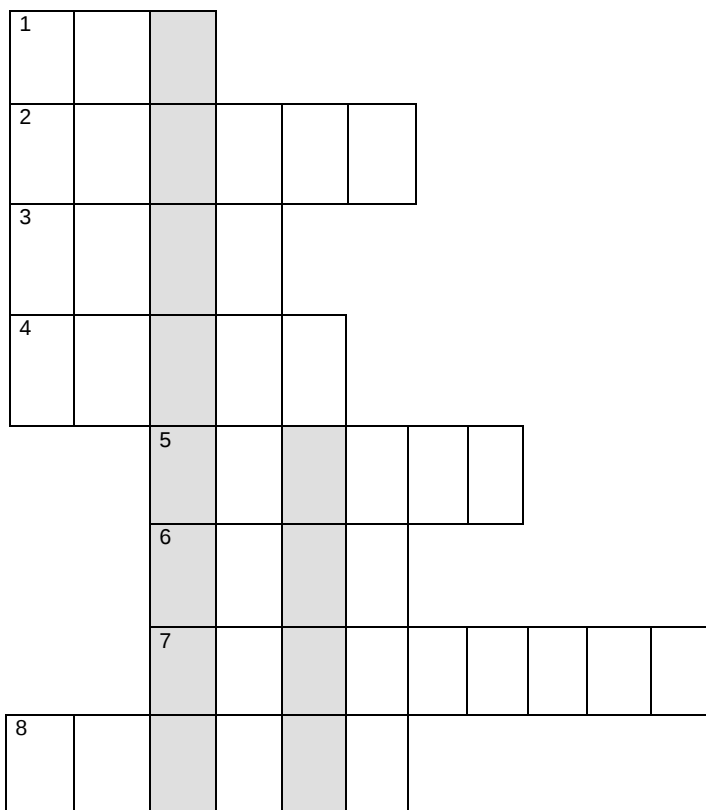

12. Največje slovensko mesto.

Živalska križanka

Obkroža nas bogat ...

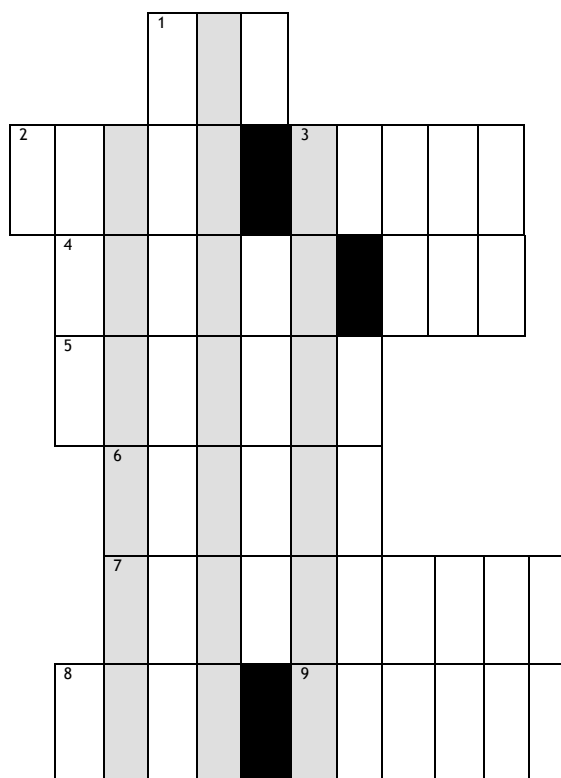

1. manjši prebivalec gozda z bodicami
2. pomanjševalnica od ptič
3. gozdna ujeta, ki lovi ponoči
4. domača žival, ki nam daje mleko
5. gozdna zver z belo in oranžno dlako
6. geslo pod številko 3
7. pomanjševalnica od kresnica
8. črevesni zajedavec človeka ali živali

Katja Sluga

Križanka s tremi gesli

1. Ker imamo ... vidimo.
2. Državno podjetje, ki opravlja posredovanje pisem, razglednic, paketov ...
3. Sporočilo, ki se po pošti pošilja v kuverti.
4. Velika riba hrustančnica.
5. Snov, ki povzroča opitost, tudi zasvojenost.
6. Z vodo ali vetrom nanesena plast peska. Na morju - nizka obala.
7. Literarno ali filmsko delo, ki govori o življenju, delovanju kriminalcev.
8. Pečeni in soljeni krompirjevi lističi.
9. Tehnična naprava, po kateri lahko poslušamo glasbo, poročila, oddaje ...

Katja Sluga

Sestra in mama

Tomaž je bolan in leži v bolnišnici. Simpatično dekle pride na obisk z velikim šopkom rož, ob fantovi postelji pa zagleda starejšo žensko. Nekoliko zbegano zajecja:
 »Oprostite, sem Tomaževa sestra!«
 »Prav vesela sem, da sem vas spoznala,« odgovori ženska. »Jaz pa sem njegova mama.«

Najboljša laž

Gregor se med poukom pogovarja z Borom. Učitelj ju vpraša:
 »Kaj pa je tako pomembnega mladeniča?«
 »O bankovcu za 50 evrov se pogovarjava. Našla sva ga na šolskem dvorišču in dobi ga tisti, ki se bo najbolje zlagal!«

»Kaj ne vesta, da lagati ni lepo? V vajinih letih se jaz nikoli nisem zlagal!«
 Bor po kratkem premisleku sklene: »Gregor, dajva mu denar, on laže najbolje!«

Pet

Učiteljica vpraša Jureta:
 »Koliko je dve in dve?«
 »Štiri!«
 »Sedi, pet!«
 »Aja, pet je, ja!«

Zadnja ura

»Marko, zakaj si manjkal zadnjo uro matematike?«
 »Če bi vedel, da je zadnja, bi zagotovo prišel!«

Kviz: VSE O VSEM

1. Kje uporabljamo metronom?

- a) V slikarstvu.
- b) V glasbi.
- c) V športu.

2. Kaj je dokazal italjanski astronom Galileo?

- a) Da je zemlja ploščata.
- b) Da planeti krožijo okoli sonca.
- c) Da je zemlja okrogla.

3. Norveška obala je znana po ledeniških dolinah.

Kako jih imenujemo?

- a) Fjordi
- b) Ledeniki
- c) Gejziri

4. Kako se imenuje domovanje zajca?

- a) Brlog
- b) Luknja
- c) Lož

5. Katera dežela je domovina puranov?

- a) Himalaja
- b) Turčija
- c) Mehika

6. Z raspršilom narisane risbe in napisana besedila imajo posebno ime. Katero je pravilno?

- a) Poslikave
- b) Hipiti
- c) Grafiti

7. V kateri deželi vozijo po levi?

- a) Španiji
- b) V Veliki Britaniji
- c) V Franciji

8. Zaradi koliko osebnih napak izključijo košarkarja iz igre?

- a) Zaradi 5 napak
- b) Zaradi 3 napak
- c) Zaradi 7 napak

9. Po kolikem času sodnik razglasi, da je boksar knockoutiran?

- a) Po 5 sekundah
- b) Po 15 sekundah
- c) Po 10 sekundah

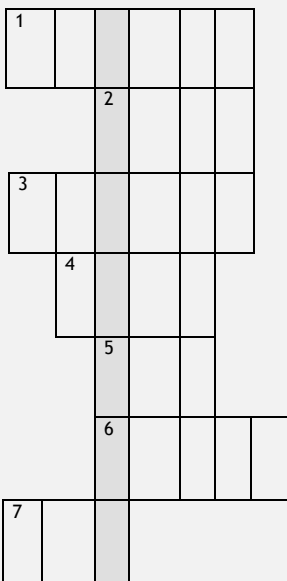
10. Kako se imenuje olimpijska disciplina, v kateri tekmovalci drsajo v krogu?

- a) Umetnostno drsanje
- b) Športno drsanje
- c) Hitrostno drsanje

Zala Kampjut

Rešitve: 1b, 2b, 3a, 4c, 5c, 6c, 7b, 8a, 9c, 10c

Na Bevku je najbolj priljubljen šport ...

1. to, s čimer pokrijemo posodo
2. steklena odprtina v hiši, avtu ... namenjena gledanju
3. okrogla priprava za čiščenje žita, zrnja
4. globlja posoda za cvetje, okras
5. kulturna močvirnata rastlina, uspeva v toplih krajih
6. domača kmečka žival, ki leže jajca
7. priprava za merjenje časa

Matura

Sin vodje gangsterjev se vrne z mature. Oče ga vpraša: "Sine, kako je bilo na maturi?"

Sin odvrne: "Krasno. Trije so me spraševali 3 ure, pa jim nisem nič povedal."

Petice

"Očka mi je obljubil 50 evrov za vsako petico," je povedal Mišo učitelju.

"Saj nobene nimaš," je odvrnil učitelj.

"Imam predlog: zapišite mi jih nekaj in denar si bova delila."

Kosti

Pri naravoslovju:

"No, Janezek, povej, koliko kosti imaš v telesu?"

"Najmanj dva tisoč petsto."

Učitelj: "Zakaj pa me nisi včeraj poslušal, ko sem razložil, da je v človeškem telesu dvesto kosti."

Buček: "Saj sem! Ampak danes zjutraj sem jedel sardine."

Kazen

Se pelje Jože in ga ustavi policaj:
"Razbita luč, pokvarjen smernik, počeno ogledalo, polomljena vrata ..."

Jože pa se samo smeje.

"Gospod, kaj pa je tako smešnega, kazni imate za bankrot!!"

Pa reče Jože:

"Že, že, samo koliko bo moral šele Janez plačati, ki sploh avta nima!!"

Fizika

Učitelj vpraša:

"Kako toplota in mraz vplivata na raztezanje in krčenje?"

Janezek odgovori:

"Poleti, ko je toplo, so dnevi daljši; pozimi, ko pa je mraz, pa so dnevi krajši."

Naključje

»Otroci, kaj je to naključje? No, Janezek?«

»To, da sta se moja dva poročila v istem kraju, istega dne in ob isti uri ...«

Elektrika

Ata in Janezek v kleti popravljata električno napeljavo. Čez nekaj časa Janezek zakliče mami v zgornje nadstropje:

"Mama, ata že pol ure trese elektrika!"

Mama iz zgornjega nadstropja: "Joj, koliko bomo pa elektrike plačali!"

Laganje

Nekega dne gre oče v trgovino in vpraša prodajalca:

"Ali imate kaj takega, kar pove, da se nekdo laže?"

Prodajalec pa reče: "Kar tole mumijo vzemite! Ko se bo kdo zlagal, se bo mumija zagugala."

In oče gre domov. Pa pride Janezek domov, pa reče: "Ati, matematiko sem pisal 5!"

Pa se mumija zaguga.

"Koliko si pisal?"

"No, prav, pisal sem ena!"

In mumija je čisto mirna.

Ati pa reče: "Joj, Janezek, ko sem bil jaz v tvojih letih, sem imel same petke!"

In mumija pade na tla!

Skupni Imenovalec

Janezek je bil pri matematiki vprašan. Naloga je bila, da najde skupni imenovalec. Janezek pa reče: "Kaj še zdaj ga niste našli? Še ko je bil moj ata mali, so ga že iskali!!!"

Podaljšek

»Janezek, zakaj si zamudil v šolo?« »Zaspal sem, sanjal sem, da sem na nogometni tekmi.« »Že, ampak to ni noben razlog za zamujanje!« »Ja, igrali so dva podaljška.«

Natakar

Mati Janezku: "Že eno uro te kličem, le kaj bo iz tebe?!"
"Natakar."

Čokolada

Janez gre s prijateljico v kino, pred vhodom si kupi čokolado, ki jo med predvajanjem odviije in začne grizljati.

"A je dobra?" ga vpraša prijateljica ..

"Odlična. Škoda, da si je nisi kupila še ti."

Iznajdljivost

Trije študenti so se prijavili na izpit, vendar niso imeli časa za učenje. Ko je prišel dan izpita, so se zmenili, da ga bodo prešpricali. Zmenili so se, da bodo rekli, da so zamudili, ker jim je počila guma na avtomobilu. In res ... naslednji dan po izpitu so šli k profesorju in mu razložili, da so zamudili zaradi gumidefekta. Profesor se je odločil, da jim da dodatni rok. Ko so prišli, jih je razsedel vsakega v svojo predavalnico. Razložil je kriterij: "Imate le 2 vprašanja. 1. je vredno 20%, 2. pa 80%. Študenti se razveselijo. Prvo vprašanje je bilo zelo lahko. Drugo vprašanje pa se je glasilo: Katera guma je počila?"

Preberi spodnji tekst. Če ne gre, se ne obremenjuj zaradi pravilnosti črkovanja besed, samo beri.

Vir: zbudise.net

Netvenjrea moč čekoelšgva uma. Gdele na rziavsašo Uviznere v Cgimadbre, ni vžnao v kšeankm rdeu so čkre ztanorj bedese, enido kar je pbmonemo je to, da sta pvra in zjdana čkra na pavrem mestu. Olasto je lkaho v plonipo zvmjanšei in še vnedo lhako pberemero berz pebomrla. To je ztao, ker čkšovlei um ne bree vakse čkre pbesaoj, pač pa bdeseo kot ctoelo.

Oblikovala: Barbara Kampjut

Za tisk in vezavo se zahvaljujemo podjetju Družina d.o.o.